

Nr. 3 – oktober 2024

Harehunden

ORGAN FOR DRIVENDE HUNDER

Ekstraordinært RS • Ledermøte • Høring ny viltressurslov • Samarbeid om å arrangere jaktprøver
Forskning på hare og innsamling av prøver av hare til forskning • Referat fra utstillinger
Nytt fra avlsrådene og raseringene • Minneord

Toolmarket

ALT SLØVT KAN SLIPES

- SLIPING
- BÅNDSAGBLAD
- SIRKELSAGBLAD
- KJØKKEN-
OG JAKTKNIVER
- HØVELFRESER
- HØVELSTÅL
- PROFILSTÅL
- KJØTTKVERNER
- OVERFRESER
- HUGGSTÅL
- KJEDER

FOR HOGSTMASKINER OG MOTORSAGER

Vi selger i tillegg blant annet

- Sagblad
- Overfreser
- Kjeder
- Sverd
- Slipeskiver
- Diamantverktøy
- Maskiner

Ta kontakt for en uforpliktende samtale

DELTA SLIPESERVICE
Prof. Birkelandsvei 28
1081 Oslo
Tlf.: 22 32 02 88

Vi sliper: sagblad, diamantverktøy, freser, kniver, kjeder, platesakser, kjøttkverner, m.m.

Ta kontakt for en uforpliktende samtale
eller les mer om oss på www.toolmarket.no

Toolmarket AS • Tlf.: 45 48 33 33 • sliping@online.no • www.toolmarket.no • Norvald Strands veg 47, 2212 Kongsvinger

Innhold

Harehunden nr. 3-2024 | 70. årgang

Redaktørens røst	4
Hundegalleriet	5
Utgivelsesplan for Harehunden 2025	5
Ekstraordinært Representantskapsmøte på Sanner hotell på Hadeland	6
Ledermøtet 2024	8
Ny viltressurslov på høring	10
Innsamling av prøver fra hare til forskning	12
Samarbeid om å arrangere store jaktprøver	13
Hareforskning i Norge	14
Dommersamling Nord-Trøndelag Harehundklubb	19
Østerdalsutstillingen 2024	20
Aust-Agder Harehundklubb sin utstilling	21
Dobbelutstilling på Hamresanden 11. og 12. mai	22
Nytt fra avlsrådene	24
Info fra avlsrådet for finsk støver	24
Beagle; egenskaper på jaktprøver	26
Nytt fra raseringene	28
Landstreff for drevere 2024	28
Ei fantastisk helg på Maurvangen for Dunkerringen	30
Nytt fra Luzernerringen - Luzernersamling	33
Årsmøte og hamiltontreff 2024	34
Minneord	35
Minneord for Thomas Hauerberg	35
Medlemsannonser	37
Kontaktinfo avlsråd, klubber og ringer	38

Harehunden

Utgiver:
Norske Harehundklubbers Forbund

ANNONSER

Frister for annonser mv.
Harehunden utkommer med tre numre i året.
Annonser for mars-juli bør tas inn i nummer 1 (januar-nummeret), for august-oktober i nummer 2 (juni-nummeret), for november-februar året etter i nummer 3 (oktober-nummeret),
Ved tvil ta kontakt

Annonsepriser
for klubber, ringer og medlemmer av harehundklubber: kr. 1500,- pr.side.
Proposjonale priser. Hundeannonser med kun de aller nødvendige opplysninger er gratis for medlemmer av forbundets klubber

Firmaannonser sendes til
Gunleik Hauge
Folkestadvegen 329, 3804 Bø i Telemark
tlf: 918 27 247
e-post: gunleik@bmc-norge.no
Annonser leveres som høyoppløselig PDF-fil.
Bilder i annonsen må være CMYK og i 300 dpi.
Fonter skal være «embedded».
Alle farger i PDF-fila må være CMYK.

STOFF TIL HAREHUNDEN
For å gjøre produksjonen av Harehunden mest mulig effektiv, ber vi om at **tekster** sendes som Word-dokument og helst pr mail. Stoffmengden er stor slik at en ikke alltid kan ta inn stoff i førstkommende nummer.
Digitale bilder må ha min. oppløsning 2,1 Mb pixel -1650x1200 JPEG fine/best.

Stoffet sendes til
Rune Hedegart
Kvamsholmen 44, 7670 Inderøy
Tlf 41 20 02 90, e-mail: runeheide@online.no

Redaksjonen avsluttet:
23.09.2024

Foto forsiden:
Dunker.
Foto Ola Brennhovd.

Grafisk produksjon:
www.kreator.no

Opplag:
3 300 stk

Etter en lang vår og sommerperiode, som er vel og bra den, er vi endelig godt i gang med jakt- og prøvesesongen. Mange har nok hatt en noe varm start på jakta, men så kryper temperaturen nedover, og både hund og jeger trives da noe bedre.

Temperaturen har også vært litt høy i harehundverdenen i sommer. Som du kan lese om i bladet, så måtte det kalles inn til ekstraordinært representantskapsmøte i forbindelse med det planlagte ledermøtet i august, for å velge ny leder og nestleder. Begge hadde nemlig brått trukket seg fra sine verv litt før sommerferien.

Det er jo så sin sak at man kan komme opp i en slik situasjon. Det som ikke er greit, er måten enkelte har operert på i forbindelse med søket etter nye folk til vervene. Vi snakker her om at folk stiller seg til disposisjon for å hjelpe NHKF ut av en vanskelig situasjon. Det er dugnadsånd og frivillig arbeid. Og så tar noen helt uakseptable virke-

midler og kommunikasjonsformer i bruk for å presse igjennom det de mener. De er sjølsagt anonyme, for de tør ikke stå fram.

En slik kultur må det slås hardt ned på for at folk skal stille opp i framtida. De som tar på seg verv er helt vanlige jegere som deg og meg. De gjør en frivillig innsats. Ingen er proffe. Av og til kan sikkert saker vært gjort på en bedre måte. Men ta nå ikke helt av av den grunn!

I det hele tatt er det alt for mange disiplinærsaker, som både tar tid og krefter fra den jobben folk er valgt til å gjøre, men også forsurer miljøet. Alle må gå i seg sjøl og streve etter å bidra positivt i stedet for negativt. I et positivt miljø skjer det mest, og man vil trives og utvikle organisasjonen og hobbyen vi er så glad i.

Bruk høsten godt!

Rune Hedegart
(runehede@online.no)

Harehunden fikk inn disse sjeldne bildene fra et par harers hyrdestund i vår. Det har forhåpentligvis gitt opphav til det vi kan høste av nå i høst. Bildene er tatt i Ålen sør i Trøndelag midt på dagen i mars 2024. Foto Ann Kristin Håpnæs.

NORSKE HAREHUNDKLUBBERS FORBUND

Leder:	Arild Nygård, Blomsterbakken 23c, 1487 Hakadal, 480 00 475, arild.nygard52@gmail.com
Nestleder:	Thor Ola Svinsås, Ferjmannskroken 34, 7324 Svorkmo, 915 66 235, vormstad@online.no
Styremedlem:	Nina Winsnes, Mortveien 5a, 1528 Moss, 954 07 800, ninathomm@msn.com
Styremedlem:	Thomas Kristiansen, Bergervegen 171, 2230 Skotterud, 924 97 906, thomas.kristiansen@emtto.no
Styremedlem:	Gunleik Hauge, Folkestadvegen 329, 3804 Bø i Telemark, 918 27 247, gunleik@bmc-norge.no
1. varamedlem:	Kenneth Holdnes Johnsen, Samholdvegen 82, 3812 Akkerhaugen, 992 81 826, kenneth@tkok.no
Redaktør:	Rune Hedegart, Kvamsholmen 44, 7670 Inderøy, tlf. 412 00 290, runehede@online.no
NHKF digitalt:	www.nhkf.net Lik Norske Harehundklubbere Forbund på Facebook!
Regnskapsfører:	Norske Harehundklubbere Forbund, c/o TeamØkonomi DA, Cellulosen 9, 3048 Drammen, tlf. 900 40 821

Holtmarkas Oryx er 3,5 år. Han er etter svartpyttens Ask og Glunbergbakken's Mira. Han har oppnådd N(D)JCH på tre starter, og står nå for NSUCH og NBSCH.
Foto Malin Hansen.

Svartpyttens Sigurd er snart 11 måneder og etter Svartpyttens Flory og Landboglântans Winston. Sigurd har tre førstepremier på blodspor før fylt 10 måneder, godkjent ettersøkshund. Seks EXC på seks utstillinger, der tre av dem er med CK.
Foto Malin Hansen.

Utgivelsesplan for Harehunden 2025

Her er planen som er satt opp for materiellfrist og utgivelse av Harehunden i 2025:

Utgivelse	Nr 1/2025	Nr 2/2025	Nr 3/2025
Materiellfrist inn til redaktør	4. des	5. mai	8. sep
Ca mottak hos medlemmene	22. jan	17. jun	16. okt

Tekst leveres enten i en word-fil eller direkte i en epost. Det skal framgå hvem som er skribent.

Bilder leveres som vedlegg til epost. Del opp i flere eposter hvis det er mange bilder, slik at epostene ikke blir for store. Det er viktig at det er bildetekst til bildene, som sier noe om hva/hvem man ser på bildet og fotograf. Teksten må referere til bildets filnavn, slik at det er lett å koble teksten til rett bilde.

Ekstraordinært Representantskapsmøte

på Sanner hotell på Hadeland

Møtet ble åpnet ved at det ble holdt ett minutts stillhet til minne om styremedlem i NHKF Thomas Hauerberg, som tragisk gikk bort like før møtet.

RUNE HEDEGART, TEKST OG FOTO

Det var totalt 60 stemmeberettigede på møtet, inklusive fullmakter.

Foranledninga til at man på kort varsel måtte ha et ekstraordinært årsmøte, var at Norske Harehundklubbers Forbund (NHKF), brått og uventet for de aller fleste, plutselig stod uten toppledelse i sommer. Det skjedde etter at både leder Arnt Morten Haugen og nestleder Birger Steen trakk seg fra sine verv. Dette har ført til mye spekulasjon, usikkerhet og nok også en del rykter. For det har ikke vært lett å få tak i den egentlige årsaken til at de valgte så trekke seg, relativt kort tid etter siste ordinære Representantskapsmøte (RS) i april.

Forklaringa som ble gitt i et offentliggjort referat fra styremøtet 28. juni, er slik:

«SAK 31.2024. Fratredelse av styreverv. Bakgrunn: Med bakgrunn i at leder gikk ut over sitt mandat i sak 19.2024, har nestleder meddelt styret at han fratrer sine verv i NHKF.

Styremedlemmene var enige med nestleders innsigelse mot styreleders handling, og styreleder valgte av denne grunn å trekke seg.»

Sak 19.2024 dreier seg om prosjektgruppa som skal jobbe med fagsystemet. Gruppa skal jobbe videre med arvbarhetsanalyser, som beskrevet i Harehunden Nr. 2/2024, under fagdelen knytta til RS, og som det ble fattet formelt vedtak om å videreføre og bevilget penger til på RS i april.

På vegne av det gjenværende styret, leste Thomas Kristiansen opp denne redegjørelsen for saken på det ekstraordinære RS:

«STYRETS REDEGJØRELSE TIL EKSTRAORDINÆRT REPRESENTANTSKAPSMØTE

Lørdag 17. august 2024, Sanner Hotell

På Ekstraordinært RS skal det velges ny leder og ny nestleder etter at disse trakk seg fra sine verv i slutten av juni 2024.

Årsaken til at nestleder Birger Steen trakk seg er at han mente at leder Arnt Morten Haugen hadde gått ut over sitt mandat og opptrådt illojalt overfor et enstemmig styrevedtak i sak 19.2024 - prosjekt Fagsystemer, gjort på styremøtet 7.-8. juni. I sak 19.2024 var det et enstemmig vedtak om at prosjektgruppa skal bestå av Hans Christian Pedersen, Nils T. Kjøsnes og Per Grahn.

På oppstartsmøtet til prosjektet som ble vedtatt på RS i 2024 kom det fram et ønske om at Sven-Tore Kittilsen også skulle være med videre, noe styreleder Arnt Morten Haugen gav sin tilslutning til. Sven-Tore Kittilsen var med i det forprosjektet som tok for seg arvbarhetsanalyser av jaktprøveregistreringer. Forprosjektet for arvbarhetsanalyser avga sin slutt-rapport til RS i 2024.

Styret vil presisere at de har full tillit til Sven-Tore Kittilsen, som dessverre har blitt en utilsiktet tredjepart. Styret beklager dette.

Den 28. juni hadde styret et ekstraordinært styremøte der styremedlemmene ble informert om at nestleder Birger Steen hadde fratrudd alle sine verv i NHKF.

Leder Arnt Morten Haugen ønsket ikke å gå tilbake på tillatelsen han hadde gitt til prosjektgruppa. Han ville heller ta «kampen» innad i styret enn ute i miljøet.

Styremedlemmene ønsket å diskutere meddelelsene uten at leder deltok, og konklusjonen deres ble at de var enige med nestleders innsigelse mot styreleders handling, noe som resulterte at styreleder av denne grunn umiddelbart valgte å trekke seg. Styret vil

også tilbakevise alle rykter om at det er stor uenighet blant de gjenværende styremedlemmene. I denne saken har styremedlemmene opptrådt ryddig og er omforente.

Styret har de siste årene mottatt en rekke tunge og vanskelige saker som dere ikke klarer å løse på klubbnivå, ja – det er dere som klubb/ring som forholder dere til styret i NHKF og sender oss saker. Vi er også pålagt taushetsplikt, så det er mye vi vet og får høre, som vi ikke kan bringe videre ut i miljøet.

Eksempler er hasteinnkallinger til møter når man er i dyreparken i Kristiansand med barn og familie, skal på tur med kona, skal i familiemiddager. Dette er hverdagen til styret i NHKF, så tenkt dere om før det spres rykter over tastatur og telefon. Vi har et felles mål og det er å holde på med harejakt og av!!!!»

Hvor mye klokere forsamlingen ble av redegjørelsen skal være usagt. Men hvordan historien nå enn har forløpt, så skred man raskt til valg av nye kostur til styret.

Arild Nygård ble valgt til leder fram til ordinært RS i 2025. Det er ikke så veldig lenge siden Arild gikk av som leder i forbundet, så han vil ganske raskt kunne komme i full funksjon. Det merket man allerede i det påfølgende ledermøtet, der han i sin periode som leder hadde jobbet med flere av sakene som var opp, og kunne delta fullt ut i diskusjonen om den videre handteringa av dem.

Til nestledervervet var det to kandidater; Sverre Hennum og Thor Ola Svinsås. Thor Ola trakk det lengste strået, og ble valgt. Han har ikke sittet i styret i NHKF tidligere, så der får man inn en som kan bidra med nytenking. Også for dette vervet gjelder valget kun fram til neste ordinære RS.

Kort tid etter RS, orienterte forbundet om at sekretær i NHKF, Mette Køhler

Arild Nygård har tidligere vært leder i NHKF. På ekstraordinært RS i august 2024 ble han igjen valgt til leder, i første omgang fram til ordinært RS i april 2025. Foto Rune Hedegart.

Bjørkkjær, hadde sagt opp med umiddelbar virkning og er langtidssykemeldt. Det gjør ikke jobben for det nye styret noe enklere. De har fordelt arbeidet seg imellom, og henvendelser skal gjøres til leder Arild Nygård. Det vil nok derfor være bra for hele organisasjonen hvis alle bidrar til å avlaste styret ved ikke å «lage» flere saker enn nødvendig i den nærmeste framtid. Det er vel tid for å samles i bønn.

Jeg har i tidligere referater fra RS beskrevet organisasjonen som nesten litt for stille og rolig. Det er behov for å ha noen diskusjoner, både for å få fram organisasjonens virkelige ønsker og for å luften ut eventuell frustrasjon, som nesten alltid vil finnes i en såpass stor og sammensatt organisasjon. Men det er veldig uheldig at det gikk som det gikk. Voksne folk bør kunne gi uttrykk for sine meninger og åpent diskutere seg fram til en løsning. Men jeg tror ikke man her skal legge all skyld på styret som har sittet, for det kom tydelig fram på RS at det er mørkemenn og netttroll der ute i organisasjonen (eller kanskje utenfor?), som driver sin «lobbyvirksomhet» på

en måte som både strider mot enhver akseptabel framgangsmåte og språkbruk, og som faktisk er straffbar. Det er skremmende hvor langt enkelte er villig til å gå for å fremme sitt syn og sine interesser. Fra talerstolen på RS ble det gitt en klar oppfordring til å ta et oppgjør med slike folk, for de som kjenner til hvem det er.

Ledermøtet 2024

Ledermøtet ble avholdt direkte etter det ekstraordinære RS. Man åpnet med en positiv sak, der det ble delt ut åtte gratis peilere fra hovedsponsoren til forbundet, Tracker, til klubber og ringer, ut fra søknader som var sendt inn. I tillegg brukes en peiler til premie i hvert NM.

NHKF har forhandlet fram en ny avtale med Tracker, der vi mottar 10 stk gratis peilere, og for 2024 er disse av typen Artemis. To stk er avtalefestet til NM-arrangementene og resten kan NHKF disponere slik vi ønsker.

I tillegg kan hver harehundklubb og rasering kjøpe maks to valgfrie peilere til halv pris av gjeldende butikkpris i Norge. Disse peilerne skal kun brukes til premier. Det gjøres en felles bestilling via NHKF. NHKF faktureres for bestilte peilere, og peilerne sendes direkte fra Tracker til den enkelte harehundklubb/ring. Dette er peilerne som er tilgjengelig: Bark, Luna, Artemis eller R10i (hybrid).

Harehundklubber og raseringer sender en søknad om tildeling av gratis peiler til NHKF innen 1. august. Styret foretar tildeling utfra følgende kriterier: antall tildelte peilere og tidspunkt for tidligere tildeling, jubileum og formål. Slik ble peilerne fordelt for 2024:

NM støver
NM småhund
Haldenstøverklubben
Buskerud Harehundklubb
Romerike Harehundklubb
Hygenringen
Gudbrandsdal Harehundklubb
Sørlandets Harehundklubb
Vest Oppland Harehundklubb
Telemark Harehundklubb
Beagle Ringen Norge

PROBLEMATIKK OMKRING MEDLEMSKAP I RASERING OG HAREHUNDKLUBB

Over mang år har det vært utfordringer knytta til raseringenes forhold til den formelle organisasjonen knytta til NKK, med NHKF og harehundklubber. Mange har vært medlem i en rasering, men ikke samtidig medlem i en klubb i NKK-systemet. Dette har man prøvd å få orden på, uten å ha lyktes helt, for fortsatt er det usikkerhet om hva som egentlig gjelder. Det virker heldigvis som de fleste er enige om hva man ønsker å få til.

Diskusjonen i dag går i stor grad på hvordan man forholder seg til ringmedlemmer som ikke er medlem i NKK-systemet, og dermed ikke har fullstendige formelle rettigheter mht. å fremme forslag, være valgbar og delta på årsmøtet. Så kompliseres det noe av at noen kan være medlem i en annen del av NKK enn via NHKF, for eksempel elghundklubben eller fuglehundklubbenes forbund. Det var enighet om å finne ut hva som faktisk gjelder pr nå og nok en gang forsøke på få systemet på plass.

OPPKLARING OMKRING DET SOM HAR SKJEDD VED LEDER OG NESTLEDERS AVGANG

Det blei en del samtale omkring bakgrunnen til at deler av styret har trukket seg, ut fra det mange oppfatter som en ganske liten sak, på bakgrunn av det som har kommet ut offentlig. Det var stor enighet om å slutte opp om det nye styret og se framover. Det var tydelig at det nye styret har som mål å få i gang

arbeidet med arvbarhetsanalyser så raskt som mulig, noe som ser ut til å ha vært noe av stridens kjerne.

INDELING AV DISTRIKT FOR DISTRIKTMESTERSKAP

Det ble løftet til diskusjon om dagens distriktsinndeling er hensiktsmessig. Det er vedtatt nye jaktprøveregler fra og med høsten 2025, der det skal arrangeres DM for småhund, i tillegg til for støver. Det blei stilt spørsmål ved om dette påvirke hva som er fornuftig inndeling av DM-distrikt?

Det var bred enighet om å holde på dagens inndeling. Man kan forvente en viss skjevhet i antall deltakende småhunder i de forskjellige distriktene. Dette vil til en viss grad variere mellom år, slik som for støver, men vil ellers være noe man bare må leve med. Samtidig skal man være klar over at det er en nedre grense for hvor mange hunder arrangør skal ta med på DM, ikke en øvre. Så i distrikt med mange hunder, både støver og småhund, bør man legge opp til å ta med flere hunder på DM. Da vil mange iallfall få sjansen, sjøl om det blir mer krevende å ta seg videre til NM i distrikt med mange hunder.

KOMMISJONSMÅLING AV HAREHUNDER

Med kommisjonsmåling menes at flere dommere sammen fastsetter en hunds høyde «en gang for alle». Det har vært jobbet med å få til et slikt opplegg for småhunder tidligere, uten å ha nådd igjennom. Hovedmotivasjonen i første omgang er å hindre at hunder som etter lovverket er over maksimal høyde

for å kunne brukes på rådyr og hjort får starte og evt. bli premiert på våre jaktprøver. Dette gjelder særlig for beagle, der det finnes noen svært høye individer.

Det var stor enighet om å jobbe for å få til et opplegg for slik kommisjonsmåling, som også kan benyttes for de øvrige harehundrasene.

HVOR MANGE UTSTILLINGER SKAL HVER KLUBB FÅ ARRANGERE?

Enkelte klubber arrangerer flere utstillinger hvert år. Når det er for mange utstillinger synker antall hunder pr utstilling og dermed det økonomiske resultatet.

Det er store forskjeller rundt om i landet i hvor tett det er mellom utstillingene. Noen steder er det behov for minst det antallet utstillinger man har i dag, mens andre deler av landet er ganske tett belagt.

Det blei ikke noen klar konklusjon, men man må prøve å fordele utstillingene godt ut over og unngå å ha dem for tett, særlig dobbeltutstillinger (to påfølgende dager på samme sted).

REKRUTTERE UTSTILLINGS- DOMMERE FOR HAREHUNDER

Det har over tid vært et stort ønske om å få utdannet dommere som har interesse for og kan våre raser, og behovet har kun økt. Derfor har NHKF bestemt å dekke 60 % av kostnadene ved å bli utstillingsdommer for klubbmedlemmer. Det ble gitt en sterk oppfordring om at klubbene finner

aktuelle kandidater og motiverer dem til å utdanne seg.

NY VILTRESSURSLOV PÅ HØRING

Forbundet er i dialog med andre aktører, som NJFF, andre jakthundeklubber/-forbund og NKK, for å spille på deres kompetanse. Det ble diskutert hvor-

dan man best får inn gode innspill fra harehundmiljøet, og laget et opplegg for at klubber og ringer både leverer egne høringsinnspill og sender inn til forbundet, som samler og koordinerer til et samlet innspill fra vårt miljø. Se også egen sak om denne høringen.

Foto Eva Pauline Hedegart.

HUNDEGÅRDSELEMENTER

- Stort utvalg
- Mange størrelser
- Solid kvalitet
- Hundehus
- Inngangsluker
- Varmeelementer
- Oppvarmet vannkopp

1960 Løken
Mob. 976 62 350
E-post: post@kkimport.no
www.kkimport.no

Ny viltressurslov på høring

Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet har sendt ut en ny lov om utøvelse av jakt, fangst og felling av vilt mv. (viltressursloven) på høring. Høringsfrist er satt til 25. oktober 2024.

RUNE HEDEGART

Som nevnt i referatet fra ledermøtet, ble det lagt opp til at klubber og ringer kunne sende inn sine innspill til NHKF. I tillegg er det positivt hvis mange i jakthundmiljøet (klubber og ringer) leverer egne innspill, slik at antallet innspill på det som opptar oss blir stort.

Innen høringsfristens utløp var det kommet inn mange gode innspill fra klubber og ringer til forbundet. De har sydd innspillene sammen til et felles høringsinnspill, som ble levert inn til Jakthunddivisjonen, hvor våre innspill skal settes sammen i et felles høringsdokument med innspill fra de øvrige

jakthundforbundene i Norge. Dette bør bli et ganske tungt innspill.

For NHKF er definisjonen av «Løs på drevet halsende hund» og retten til jakt med løs hund viktige elementer i lovteksten.

Generelt sett er en lov relativt overordnet og gir få presise formuleringer. Loven skal sette de overordnede rammene, som seinere detaljeres i forskrifter til loven. Når man leser lovforslaget, må man derfor se etter «knagger» loven gir for å innføre forskrifter og hvilke

FORSLAGET TIL § 24 BRUK AV HUND OG JAKTHUNDTRENING

Slik er paragrafen formulert:

«Bruk av hund under jakt og jakthundtrening er tillatt med mindre annet følger av lov eller forskrift.

Hundefører må påse at bruken av hund under jakt og jakthundtrening skjer på en aktsom måte og i tråd med aktsomhetskravene i hundeloven §§ 3 og 9.

Regler om sikring av hund, opptak av løs hund, avliving av hund, reaksjoner mot hundeholderen med videre følger av hundeloven.

Kongen kan gi forskrift om

- til hvilke tider jakt med hund og jakthundtrening kan foregå
- begrensninger og vilkår for bruk av hund under jakt og for jakthundtrening
- forbud mot bruk av hund med bestemte funksjonsmåter eller særlige egenskaper til jakt og jakthundtrening
- krav til ettersøkskvipasjer og om krav om tilgang til godkjent ettersøks-hund
- trening av hund til jakt og for jakt-hundprøver.»

Departementene foreslår i sin vurdering at man speiler gjeldende forbud mot løs, på drevet halsende hund. I steder for at det i dag er et generelt forbud, men åpens for jakt på noen arter, ønsker man at det i utgangspunktet er tillatt, men at Kongen i forskrift kan gi regler om forbud mot bruk av jakthund med bestemte funksjonsmåter eller særlige egenskaper. Dette gjelder blant annet jakthunder som karakteriseres som løs, på drevet halsende hund. Departementenes forslag innebærer at utøvelsesforskriften § 22 vil bli endret i lys av dette, slik at det fremgår tydelig av bestemmelsen at bruk av løs, på drevet halsende hund under jakt er forbudt, men med unntak for enkelte viltarter. Så det er tenkt at begrensningen kommer inn i forskriften i stedet for i loven. Dette er en litt underlig måte å løse det på, når man tenker på at man opererer med at alt vilt i utgangspunktet er fredet, bortsett fra dem det er

åpnet for jakt på. Her legger man opp til stikk motsatt framgangsmåte.

I den kommende forskriftsgjennomgangen varsler departementene at de vil foreslå at begrepet «løs, på drevet halsende hund» endres til «drivende hund». Drivende hund foreslås definert som en hund som forfølger og driver viltet foran seg med los over lengre tid. Departementene skriver at de er kjent med at begrepet løs, på drevet halsende hund er godt innarbeidet i jegerstanden, og at enkelte ønsker å videreføre dette. Departementene mener likevel at det er naturlig i forbindelse med en gjennomgang og modernisering av viltloven å vurdere et begrep som er noe lettere å forstå.

Det er nok best for oss at det gamle begrepet benyttes. Sjøl om det er foreslått en definisjon av drivende hund som er lik som dagens definisjon av løs, på drevet halsende hund, kan det over tid endres til at våre raser settes i bås med hunderaser som jakter på en helt annen måte, men også kan sies å drive. I tillegg har det å drive kanskje en litt mer negativ klang enn å være løs, på drevet halsende?

Reglene omkring hund til ettersøk er foreslått ganske like som dem vi har i dag.

Slik jeg leser forslaget, er det ikke noe som tyder på at det legges opp til innstramming i bruken av hunder tilknyttet NHKF til jakt på den tradisjonelle måten. Man ønsker å skaffe seg lovhjæmmel for å hindre hetsjakt, der formålet er at hunden skal ta friske dyr, og det skal ikke påvirke vår tradisjonelle jaktform med løs hund. Det går an å lese at hundetrening kommer inn i loven, og dermed blir litt mer anerkjent.

signaler det gis for innholdet i disse. Det fører for langt å gå inn på detaljer i høringen. Sterkt forenklet kan man si at det er forslaget til «§ 24 Bruk av hund og jakthundtrening» det dreier seg om for oss. Som man vil se, er teksten ikke lang. Det er først når forskriftene utformes man får se hva som faktisk blir resultatet. Noe om hva som kommer i forskriftene får man greie på i departementets vurdering.

Innsamling av prøver fra hare til forskning

Veterinærinstituttet har sendt ut invitasjon til å delta i innsamling av forskningsprøver fra hare. De ønsker ikke materiale fra hele landet, for fokusområder for prøveinnsamling i jaktseasonen 2024/2025 er valgt å være Finnmark, Østfold og Akershus fylker. Det er kun prøver fra harer jaktet på fastlandet i Finnmark som er aktuelle for innsendelse.

RUNE HEDEGART

Her litt informasjon om prosjektet, hentet fra invitasjonsbrevet:

Det finnes i dag begrenset informasjon om helsetilstanden til norske harer. Som en del av helseovervåkningsprogrammet for vilt (Vilt-HOP), ønsker Veterinærinstituttet å sette fokus på harehelse. For å øke kunnskapsnivået behøver vi hjelp fra norske harejegere.

I Europa, deriblant Sverige og Finland, har det siden 80-tallet sirkulert ulike virus sykdommer hos både sør- og skogshare/vanlig hare. En gruppe av disse virusene, kalt lagovirus, kan forårsake sykdom hos harer. Lagovirusene endrer seg raskt og ofte, og er ikke påvist med sikkerhet i Norge. De er derimot påvist hos sørharer i Sverige, og sørharer og skogsharer i Finland. Gjennom denne innsamlingen ønsker vi å undersøke om også norske sør- og skogsharer har vært i kontakt med lagovirusene. Dette gjøres ved å se etter antistoffer i blodet, som kan si noe om haren har vært igjennom en infeksjon. Les mer om lagovirus i vårt faktaark.

PRØVEINNSAMLING I 2024-2025

Innsamlingen vil foregå gjennom hele jaktseasonen 2024-2025, og vi vil

analysere de innsendte prøvene når jaktseasonen er over. Prøvene skal analyseres ved referanselaboratoriet for lagovirus i Italia, og resultatene vil oppsummeres i løpet av 2025.

PÅMELDING

For å bidra til prøveinnsamlingen kan harejegere melde seg som deltaker ved å fylle ut skjemaet i denne lenken: <https://form.jotform.com/242251752299360>. Påmeldte jegere kan deretter bestille prøvesett.

Prøvesettene vil inneholde det jegeren trenger for å ta blodprøve av haren, i tillegg til instruksjoner for selve prøvetakingen og innsending av prøvene. Det vil også ligge ved en konvolutt for retursending.

HAR DU SPØRSMÅL?

Ta kontakt med en av fagpersonene i prosjektet:

Malin Rokseth,
malin.reiten@vetinst.no,
90793068

Reiten Bienenke Bron,
gebbiena.margaretha.bron@
vetinst.no, 41192204

Dunker med bytte.
Foto Ola Brennhovd.

Samarbeid om å arrangere store jaktprøver

I løpet av en prøvesesong er det et betydelig antall ganske store prøver klubbene skal arrangere. Det kan mange ganger være vanskelig å skaffe nok dommere og terreng. Da kan samarbeid være veien å gå for å lette jobben noe. Aberet er at samarbeid fører til at man oftere må delta i arrangement, men fordelen ved å få mindre belastning hver gang veier nok opp.

RUNE HEDEGART

I forbindelse med prøver som gjentar seg hvert år er det mulig å lage faste rutiner for samarbeidet, som gjør at arbeidsfordelingen mellom klubbene jevner seg ut over tid. Distriktsmesterskap (DM) er et typisk eksempel. De skal arrangeres omtrent på samme tidspunkt hvert år i hvert distrikt. Når man fra 2025 skal arrangere DM for småhunder også, så øker behovet for samarbeid.

Flere distrikt har etablert faste samarbeid, med avtalt arbeidsfordeling og rutiner, men ikke alle. Det kan for dem være noe å lære av de som har satt samarbeidet i system.

DM-SAMARBEID MELLOM KLUBBENE I DISTRIKT 5

De tre klubbene i distrikt 5 signerte i høst en samarbeidsavtale, som de har gitt Harehunden mulighet til å dele med leserne, som et eksempel på en samarbeidsavtale. Teksten er ikke lang, og lyder slik:

«Samarbeidsavtalen har til hensikt å formalisere samarbeidet mellom klubbene i distrikt 5; Norsk, Østfold og Vestfold Harehundklubb, ved arrangement av DM støver/småhund.

Støver:

- Arrangørklubben stiller med 15 (10) dommere; mens de øvrige klubbene stiller med 5 dommere fra hver klubb.
- Arrangørklubben plikter å ha hjemmesittende reservedommer(e) som

kan benyttes dersom det oppstår frafall/sykdom under prøven.

- Skulle prøven ikke bli fulltegnet, plikter arrangørklubben allikevel å stille med 15 dommere.
- Dommere fra samarbeidende klubber skal være meldt inn to uker forut for første prøvedag.

- Det forutsettes at arrangørklubb tar kontakt med de andre klubbene og oppretter de nødvendige informasjonskanaler i god tid før arrangementet.

Småhund:

- Arrangørklubben stiller med 4 dommere, mens samarbeidende klubber stiller med 3 dommere hver, ved flere deltagere enn 10 dekkes dette opp av arrangørklubben.
- DM småhund 2025 arrangeres i Østfold, 2026 Vestfold og 2027 Norsk, osv.»

Sjøl om andre store jaktprøvearrangement ikke arrangeres like hyppig i det enkelte distrikt, er det absolutt mulig å inngå tilsvarende avtaler knytta til disse.

Avtalen mellom klubbene i distrikt 5, som er referert over, ble behørig signert av lederne i de tre klubbene. Fv. Raymond Tangen (Østfold), Arild Nygård (Norsk) og Harald Frøysnes (Vestfold).

Redaktørens innledning: Dette stykket er hentet fra jubileumsskrivet «Trygve Gotaas' Fond, Viltforvaltning i 50 år» som ble utgitt i 2023, med tillatelse fra forfatter, fondet og fotograf. I jubileumsskrivet presenteres det resultater fra en rekke viltforskningsprosjekt fondet har støttet opp gjennom tida, blant annet om hareforskning. Vil du lese andre artikler i skrevet, så leit opp denne adressa, der du finner lenke til publikasjonen: www.njff.no/oslo/oslo/trygve-gotaas-fond.

Hareforskning i Norge

– I det «harens» år 2023

1891 skrev J.B. Barth: «Endnu for intil omtrent 25 Aar tilbage var Harejagten saagodtsom den eneste Jagt paa mindre Vildt i Norge, som blev drevet af nogen blot for Fornøielsens Skyld eller af Jægere udenfor Almuestanden.» Fra denne harejaktens gullalder som Barth refererer til, er det tydelig at jakt på annet vilt enn hare ikke var ansett som skikkelig jakt: «...idet en Fuglejæger ikke engang ansaaes værdig til Jægernavnet» (Barth, 1891). Etter hvert har imidlertid skammen over å være fuglejeger forsvunnet, og for småviltjegere både innenfor og utenfor allmuestanden har haren havnet litt i skyggen av andre viltarter.

SIMEN PEDERSEN, HØGSKOLEN I INNLANDET

Haren, eller skogshare (*Lepus timidus*), som er det artsspesifikke navnet, er en habitatgeneralist og finnes fra kyst til fjelltopper over hele landet. Den er et viktig byttedyr for flere arter, og haren og dens sporrekke vinterstid er godt kjent blant jegere, turgåere og folk flest. Selv om haren har en vid utbredelse og er en viktig brikke i skog- og fjelløkosystemer, er det mye som taler mot haren som forskningsobjekt: Den har ikke stor økonomisk verdi, og den skaper heller ikke store problemer for arter som er av økonomisk verdi. Slik sett har det vært utfordrende å skrive omfattende forskningssøknader med vekt på hare, ettersom man ofte må argumentere for at forskningen skal kunne gi samfunnsøkonomisk gevinst. Likevel har vi de siste årene klart å stable på beina flere forskningsprosjekter, blant annet ved hjelp av Trygve Gotaas' Fond.

Det er flere momenter ved haren som øker dens relevans som forskningsobjekt. Med bakgrunn i avskytningsstatistikk synes det å ha skjedd en bestandsnedgang for haren. Dette krever bedre mål på bestandsstørrelse og en grundigere kunnskap om eventuelle faktorer som fører til nedgang i bestanden (Pedersen & Pedersen, 2012). Videre er haren bokstavelig talt et skoleeksempel på hvordan naturlig seleksjon fungerer, og på hvordan arter blir påvirket av klimaendringer. Harens draktskifte brukes som eksempel for 8. klassingers første møte med evolusjonsteori (Arntzen mfl., 2020). En hvit hare på bar bakke er et sterkt signal på en feilkjørt evolusjonær strategi, og haren er en ypperlig art for å studere effekter av klimaendringer, og hvordan arter kan tilpasse seg disse.

Haren skifter som kjent mellom vinterhvit og sommerbrun pels, og med et varmere klima og kortere snøvintre, øker perioden hvor det er et misforhold mellom pelsfarge og bakgrunnsfarge.

«Feil farge» på pelsen vil potensielt styrke sannsynligheten for å bli oppdaget av rovdyr og rovfugl. Generelt ser vi at haretetthet minker med redusert antall snødager gjennom vinteren, og at denne effekten er sterkere i områder med høy tetthet av rev og mår (Pedersen mfl., 2017). Dette tyder på at samspillet mellom snødekke og rovdyrtetthet er viktig. Ved Høgskolen i Innlandet arbeider vi med denne problemstillingen, og doktorgradsstudent Allan Stokes er midt i sitt arbeid med å undersøke koblingen mellom klima, snøforhold og draktskifte hos hare, med forventet disputas i 2024 (disputasen er gjennomført, red. anm.). Dette er et samarbeidsprosjekt med NINA og deres viltkameraprojekt (www.viltkamera.nina.no, fig. 1).

Her finner vi at harer høyt til fjells og langt mot nord beholder vinterdrakten lenger, sammenlignet med sine artsfrender i lavlandet og i sør (Stokes mfl., 2023, fig. 2). Dette er som man skulle forvente, da nordlige og høyereliggende

*Skogshare (*Lepus timidus*) i tidlig draktskifte på høsten. Foto: Knut Hoven.*

ARTEMIS

BY TRACKER

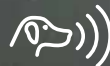
Artemis kombinerer avansert teknologi, solid og pålitelighet

Utmerket dekning i et energieffektivt IoT 4G-nettverk, to antenner, lang batterilevetid og tett posisjonering sikrer enestående ytelse selv i områder med dårlig dekning. Halsbåndet har en nøyaktig losteller og mulighet til å spille inn lydopptak fra hunden.

Tracker Artemis
– ditt valg for vellykkede jaktdager!

290 G

LOS INDIKATOR
OPPTAKS FUNKSJON

STAND VARSLER

~ 120 H

POINT OG
SIKKERHETSLYS

VIBRASJON

Skann QR-koden med telefonen din
og les mer om Tracker Artemis.

WeHunt®
WEHUNT.APP

TRACKER
TRACKER.FI

områder er dekket av snø i en lengre periode av året.

Videre har vi undersøkt hvordan fremtidige klimaendringer vil kunne påvirke mengden egnet habitat for haren, og vi ser at med et middels klimascenario vil andelen skogsharehabitat gå ned mot år 2100. Likevel er det lys i enden av tunnelen. «Blåharen» eller «jærharen» er en underart eller variant av vanlig skogshare som skiller seg fra denne ved at den skifter til en blågrå vinterdrakt, i stedet for den tradisjonelle hvite (fig. 1). Dette er en tilpasning til vintre langs kysten i Sør-Norge, som tradisjonelt har vært snøfattige. Vår gode venn J.B. Barth beskriver også denne fargevarianten som en tilpasning til «...det milde Klima med de saa godt som snebare Vintere, som netop udmærker disse Strækninger, forhindrer den fuldstændige Farveskiftning, som Haren undergaar i alle de Egne, der om Vinteren er forsynede med et stadigt Snedække»

(Barth 1891). Denne egenskapen kan bli viktig dersom haren som art skal kunne overleve i et endret klima med kortere snøvintre.

En alternativ strategi til jærharens blå vinterdrakt, er å forskyve tidspunktet for draktskifte slik at det samsvarer bedre med en kortere snøsesong. Vi ser at harer i ulike deler av landet skifter drakt til ulik tid (Stokes mfl., 2023), men det er usikkert i hvor stor grad og hvor raskt harebestander kan endre tidspunkt for draktskifte. Naturlig seleksjon vil kunne selektere fram en bedre overensstemmelse mellom tidspunkt for draktskifte og perioden med snø på bakken. Det store spørsmålet er om endringene i klima og snøforhold skjer for raskt til at harene klarer å holde tritt. Dette er noe Allan Stokes skal undersøke videre i sin doktorgrad. For å undersøke draktskifte mer i detalj, går vi også i gang med et nytt prosjekt i 2023, blant annet finansiert

av Trygve Gotaas' Fond, hvor vi skal fange og GPS-merke harer for å kunne undersøke hvordan draktfarge påvirker overlevelse. Vi skal også se på hvorvidt harene er klar over egen pelsfarge og i et landskap med flekkvis snø velger å oppholde seg på steder som minimerer graden av misforhold. I tillegg vil vi undersøke om harene endrer aktivitetsmønster når de er mistilpasset.

En annen potensiell utfordring for haren er konkurranse fra hjortevilt. For ti år siden lå Stor-Elvdal på toppen i årlig avskytning av elg i Norge, beitestrykket vinterstid var høyt, og løvskog i beitehøyde var sterkt påvirket. Egne observasjoner tyder på at det er lite hare vinterstid i slike områder med kraftig vinterbeite fra elg. I en studie på øyer langs norskekysten med hhv. hare, rådyr, samt rådyr og hare sammen, fant Hulbert og Andersen (2001) sterk beitekonkurranse mellom de to artene. Siden rådyr kan beite høyere opp på

Fig. 1. Blåhare eller jærhare i sin spesielle blågrå vinterpels, fanget på viltkamera i NINAs SCANDCAM-prosjekt.

Figur 2. Modell over sannsynlighet for å finne harer i hhv. sommerdrakt og vinterdrakt i begynnelsen av april. Hvite områder viser høy sannsynlighet for vinterdrakt, brune områder viser høy sannsynlighet for sommerdrakt (Stokes mfl., 2023).

trær og busker, var rådyret overlegent haren i konkurransen, og haren ble tvunget over på dårligere beitekvalitet. Beiting kan også føre til endring i kvaliteten på beiteplantene bl.a. gjennom produksjon av forsvarsstoffer som kan påvirke fordøybarhet eller smakelighet. I 2008 gjennomførte vi et såkalt kafeteriaforsøk for å undersøke effekt av tidligere elgbeite på smaklighet og matpreferanse av vinterbeite for hare. Her føret vi tamme harer med bjørk og selje med varierende grad av tidligere elgbeite og registrerte hvor mye de spiste av de ulike kategoriene. Vi fant imidlertid ingen sterke indikasjoner på at tidligere elgbeite påvirket beitepreferanse til harene (Pedersen & Pedersen, 2021), men utelukker ikke at elg kan ha innvirkning på mengden tilgjengelig vinterbeite slik som hos rådyr i eksempelet over.

Jakt i Norge har generelt sett god støtte blant den ikke-jaktende delen av befolkningen. Imidlertid kan man se konturer av samfunnsendringer med en dreining fra å betrakte natur og vilt som en ressurs som kan høstes, til noe som kun skal oppleves eller «bare være der». Dyrevernsorganisasjoner har lenge vært opptatt av dyrevelferd hos produksjonsdyr, men de legger nå stadig større vekt også på velferd hos vilt og retter et kritisk lys mot jakt. Jeg tror fremtidens befolkning i Norge i økende

grad vil stille spørsmål ved om jakt er etisk forsvarlig. Jeg mener man som jeger ikke kan stikke hodet i sanden og håpe at denne debatten vil blåse over; jegere må kunne stå inne for den aktiviteten de driver med. For å kunne sikre at vi jakter på en etisk forsvarlig måte, er det derfor viktig å dokumentere hvordan jakt påvirker dyrevelferd hos viltet. I samarbeid med NJFF og NTNU er vi i ferd med å undersøke effekten jaging med hund har på stresshormonnivået hos hare. Vi har skutt og samlet blodprøver av hare som

hhv. er jaget med hund eller skutt på støkk eller snikjakt med rifle (Pedersen mfl., 2021). Prøvene er i skrivende stund i ferd med å bli analysert, og resultater forventes å foreligge høsten 2023.

Det er ikke bare skogsharen i Norge som viser en bestandsnedgang, det samme gjør flere andre harearter i Europa, på tross av ulike habitatpreferanser og velldige ulike miljø. Vi er en gruppe europeiske hareforskere som er i ferd med å etablere et nettverk av studieområder i Norge, Sverige, på Færøyene, i Frankrike, Italia, Serbia, Tyskland, Østerrike, Nederland, Danmark og Portugal. Her skal vi kontakte jegere for å samle informasjon om bestandsstørrelse, rovdysamfunn, arealbruk, osv. for å begynne å nøste i mulige årsaker til denne nedgangen.

FREMTIDIG HAREFORSKNING

Ifølge kinesisk astrologi er 2023 harens år. Dersom man skal kikke inn i glasskula og se hva fremtiden vil bringe av forskningstema på hare, er det flere forskningsområder jeg føler peker seg ut.

Haren er klassifisert som «nær truet» (Eldegard mfl., 2021) og balanserer dermed på kanten mellom vern og fortsatt jakt. Denne klassifiseringen er basert på en nedgang i jaktstatistikk, som antakelig gjenspeiler en faktisk

bestandsnedgang (Pedersen & Pedersen, 2012). Kravet til presisjon i artsovervåking er imidlertid avhengig av bestandssituasjonen. En art som står i fare for å bli utryddet, krever mye tettere overvåking enn en art som er vanlig. Nå som haren er «nær truet», fordrer dette etter min mening mer detaljert kunnskap om bestandsutvikling enn hva jaktstatistikk kan gi. Målet må derfor være å utvikle en billig, enkel og god nok overvåkningsmetodikk. Gitt at det er en faktisk bestandsnedgang, trengs økt kunnskap om årsaker til denne nedgangen. Man trenger å kvantifisere hvordan klimaendringer, jakt, konkurranse fra andre planteetere, arealendringer, predasjon og parasitter påvirker harebestandene.

Videre blir det viktig å følge med på hvordan den invasive sørharen (*Lepus europaeus*) vil påvirke skogsharen. Sørhare er kategorisert som «svært høy risiko» i Fremmedartsbasen 2018 (Pedersen mfl., 2018). Per i dag er interaksjoner mellom de to artene begrenset til Østfold og Akershus, men våre foreløpige beregninger viser at sørharen vil kunne etablere seg langs kysten over store deler av Sør-Norge.

Skogsharens draktskifte er en egenskap som er lett målbar, har en klar effekt på overlevelse, er kvantifiserbar, er genetisk betinget og har en klar kobling til klima og klimaendringer. Draktskifte hos skogshare er dermed et godt egnet system for å kunne studere effekten av klimaendringer og tilpasningsgrad hos arter. Slik sett vil studier av draktskifte hos hare gi oss artsspesifikk kunnskap, men den kan likeledes fungere som en modellart for at vi bedre skal kunne forstå mer generelle aspekter ved arters tilpasningsdyktighet til klimaendringer.

Jeg håper og tror haren er i ferd med å tre fram som et viktig forskningsobjekt, ikke bare som en art det er viktig å få mer kunnskap om, men kanskje like viktig som modellart for å kunne forstå generelle økologiske og evolusjonære spørsmål, slik som naturlig seleksjon og arters muligheter for tilpasninger til et varmere klima.

REFERANSER

- Arntzen, M., Bækedal, K.S., Fossestøl, K.O. & Fægri, K. (2020). *Element 8. Grunnbok. Naturfag for ungdomstrinnet*. Oslo: Gyldendal.
- Barth, J.B. (1891). *Erfaringer fra jagten paa det mindre vildt i Norge*. Kristiania: H. Aschehoug og Co.s Forlag. 329 s.
- Eldegard, K., Syvertsen, P.O., Bjørge, A., Kovacs, K., Støen, O.-G. & van der Kooij, J. (2021). *Pattedyr: Vurdering av hare Lepus timidus for Norge. Rødlista for arter 2021*. Artsdatabanken. Hentet fra <https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/4801>
- Hulbert, I.A.R. & Andersen, R. (2001). *Food competition between a large ruminant and a small hindgut fermentor: the case of the roe deer and mountain hare*. *Oecologia*, 128(4), 499–508
- Pedersen, H.C., Swenson, J.E. & Syvertsen, P.O. (2018). *Lepus europaeus, vurdering av økologisk risiko. Fremmedartslista 2018*. Artsdatabanken. Hentet fra www.artsdatabanken.no/Fab2018/N/755
- Pedersen, S., Odden, M. & Pedersen, H.C. (2017). *Climate change induced molting mismatch? Mountain hare abundance reduced by duration of snow cover and predator abundance*. *Ecosphere*, 8(3), DOI: 10.1002/ecs1002.1722.
- Pedersen, S. & Pedersen, H.C. (2012). *Bestandssituasjonen for hare i Norge – en kunnskapsstatus*. NINA Rapport 886. 41 s.
- Pedersen, S. & Pedersen, H.C. (2021). *Exploitative Competition between Mountain Hare and Moose- Qualitative Effects on Hare Winter Forage?* *Animals*, 11(9). DOI: 10.3390/ani11092638
- Pedersen, S., Svendsen, W., Pedersen, H.C. & Rehnus, M. (2021). *Blir haren stresset av å jages med hund?* *Harehunden*, 2021–3(3).
- Stokes, A.W., Hofmeester, T.R., Thorsen, N.H., Odden, J., Linnell, J.D.C. & Pedersen, S. (2023). *Altitude, latitude, and climate zone as determinants of mountain hare (Lepus timidus) coat colour change*. *Ecology and Evolution*, 13(10). DOI: 10.1002/ece3.10548

| NORD-TRØNDELAG HAREHUNDKLUBB |

Dommersamling

Fredag 30. og lørdag 31. august inviterte Nord-Trøndelag Harehundklubb sine dommere på samling i Snåsa. Opplegget var en kombinasjon av seriøst fag, middag og kos og slipp av hunder.

RUNE HEDEGART, TEKST OG FOTO

Vi startet naturlig nok seriøst, med et såpass vanskelig, men viktig tema som etikk i dommergjerningen. Dommeren settes potensielt på en rekke etiske utfordringer og dilemma. Vi diskuterte en del eksempler, både der vi som dommere trår feil og der vi har utfordringer knyttet til vanskelige hundeførere eller situasjoner som oppstår. Det ble lagt fram både fiktive og virkelige situasjoner og opplevelser. En slik samtale bør nok tas med jevne mellomrom mellom dommerne i alle klubber.

Grunneier Einar Hafskjold hadde kokkelerte, og serverte den alvorstunge forsamlingen en nydelig hjemmelaget kjøtt og grønnsakssuppe. Med litt godt i glasset, steig stemningen raskt rundt bålet, mens

regnbygene traff den provisoriske presentasjonen og mørket seig på. Til høyst forskjellig tidspunkt fant den enkelte sitt telt, lavvo eller enda enklere krypinn for natta.

Reveljen skjedde i rett tid, for slipp var satt til klokka åtte, og skikkelig frokost måtte vi jo ha. Gruppen ble fordelt på tre støvere av beste slag, som fikk tildelt hvert sitt terrengavsnitt. Det viste seg at det ikke hadde vært hare i to av terrengene, så hundene der gikk «tomme», men leita og jobbet meget godt. Den tredje hunden fikk ut hare og gikk utmerket med den til kobling midt på dagen.

Til lunsjen ble dagen for hver av hundene gjennomgått av de tre dommerlagene, og faktiske og litt konstruerte situasjoner som kunne ha skjedd, ble diskutert og vurdert. Alt i alt meget nyttig.

Dommerlaget i denne gruppa på Nord-Trøndelag Harehundklubbs dommersamling bestod fh. av Håvard Amdal, Eskil Opdal, Joralf Wik og fotograf Rune Hedegart. Hundeeier var Per Magne Rønning, tv. på bildet.

Østerdalsutstillingen 2024

I strålende vær, med 98 påmeldte hunder inkludert valper, to avls- og tre oppdretterklasser, ble det en drømmedag for arrangør og utstillere på Grimsbu Turistsenter i Folldal lørdag 13. juli.

**LINDA PERSSON,
ØSTERDALEN HAREHUNDKLUBB, TEKST OG FOTO**

Dommer for dagen var Petra Høgberg fra Sverige, ringsekretær Bodil Bråten og skriver Martha Aase.

Hamiltonringen hadde sitt rasetreff på Grimsbu i samarbeid med Østerdalen Harehundklubb. Hele 40 Hamilton var påmeldt utstillingen. Tradisjonen tro var det samling rundt grillen fredag kveld, med mye god mat, jakt- og bikkjeprat.

BIS ble hamiltonstøver R-Selma til eier og oppdretter Trond Revhaug. Nr 2 ble finsk støver Liakammen's Issy til eier og oppdretter Arvid Handberg. Nr 3 ble dunker LP Ronja til eier Åge Solbakken, oppdretter Linda Persson. Nr 4 beagle Setervollen's Illu Saike til eier og oppdretter Gustav Rogstad.

Vi takker alle for vel gjennomført arrangement og ønsker velkommen tilbake neste år.

Finsk støver: BIR Liakammen's Issy eier Arvid Handberg. BIM Liakammen's Nico, eier Frode Arnevik.

Haldenstøver: BIR Grønli's Toya til Kjell Gunnar Holand – Jensen og BIM Gravbekken's Cs Glunt til Bjørn Skjerven.

BIS på Østerdalsutstillingen 2024 ble hamiltonstøver R-Selma til eier og oppdretter Trond Revhaug. Nr 2 ble finsk støver Liakammen's Issy til eier og oppdretter Arvid Handberg. Nr 3 ble dunker LP Ronja til eier Åge Solbakken, oppdretter Linda Persson. Nr 4 beagle Setervollen's Illu Saike til eier og oppdretter Gustav Rogstad.

Drever: BIR Barstadskogens Imse til Svein Erik Olsen og BIM Bergeråsens Gyda til Sven Tore Kittelsen.

| AUST-AGDER HAREHUNDKLUBB |

Aust-Agder Harehundklubb sin utstilling 2024

Lørdag 17. august holdt Aust-Agder Harehundklubb sin årlige hundeutstilling på Røed Camping.

**FRANK VIGGO HØDNEBØ
EIKENES (TEKST) OG
LENE JOHANNE SENUM (FOTO)**

Tradisjon tro arrangerer vi fredagskveld ringtrening med høy sosial faktor og servering av grillmat fra vertskapet Tjelmeland.

Dommer for dagen var Janne Sandbakken. Med 60 påmeldte hunder, stødig ringsekretær og skriver, gikk utstillingen på skinner gjennom dagen.

Best in show på utstillingen ble dunkeren Tara til Øyulf Bjørnstad. Bis 2 ble finsk støver Trollfossens Leo til Ruben Jørgensen. Bis 3 ble hamiltonstøver Morkheias Valborg til Poul Harald Petersen. Og Bis 4 ble luzernerstøver GF Chia til Bjørn Magne Hægeland.

Håper vi ses igjen neste år!

Dunker: BIR LP Ronja til Åge Solbakken og BIM Kaptein Sorte Bill av Maurvangen til Eier Agneta Arvidsson.

Til høyre: BIR finsk støver ble Trollfossens Leo til Ruben Jørgensen

BIR dunker ble Tara til Øyulf Bjørnstad og BIM Ekko til Svein Sunde.

BIR luzernerstøver ble Gf Chia til Bjørn Magne Hægeland.

Vinner av Aust-Agder Harehundklubb sin utstilling på Røed camping ble dunker Tara til Øyulf Bjørnstad. Bis 2 ble finsk støver Trollfossens Leo til Ruben Jørgensen. Bis 3 ble hamiltonstøver Morkheias Valborg til Poul Harald Petersen. Og Bis 4 ble luzernerstøver GF Chia til Bjørn Magne Hægeland.

BIR drever: JW Ruska, eier Jan Willy Halvorsen og BIM Zako, eier Geir Marthinsen.

| SØRLANDET HAREHUNDKLUBB |
| AUST-AGDER HAREHUNDKLUBB |

Dobbelutstilling på Hamresanden 11. og 12. mai

Etter fjorårets suksess på Hamresanden, tok vi i Sørlandet Harehundklubb kontakt med naboklubben, Aust-Agder Hk, for å arrangere en dobbelutstilling på Hamresanden i Kristiansand.

KAREN JACOBSEN, SØRLANDET HAREHUNDKLUBB, TEKST OG FOTO

Allerede i oktober 2023 ble første møte avholdt, og med ivrige arrangører, var dommere og plass booket innen desember. Helgens dommere, Rune Tyvold fra Norge og Sophie Aspholm fra Finland. Aspholm er blant annet oppdretter av finsk støver. Ekstra stas var det at Finskstøverforeningen valgte å legge sitt årlige treff og årsmøte til samme helg.

Dobbelutstilling er ikke vanlig i harehundmiljøet. Men gøy å se at flere deltok begge dager! Resultatet var stor påmelding til begge utstillingsdage, noe som overgikk alle forventningene

hos arrangørene. På lørdagen var det påmeldt 134 hunder, mens søndagen var det 99.

På utstillingsplassen var det livlig, og samtalene gikk rundt ringene. Flere ga uttrykk for at de angret på å kun ha meldt seg på én dag, noe vi i komiteen tar som et kompliment. Ingen tvil om at arrangementet ble en suksess og det er tydelig at to dager på Hamresanden har kommet for å bli. Planleggingen for neste år er allerede i gang.

Flere bilder enn dem du ser her i Harehunden, finner du på facebook-siden «Dobbelutstilling i regi SHHK og AAHK 2024».

Vi ses i 2025!

Resultater BIS lørdag, dommer Sophie Aspholm:

Best in show drever Knibestøvens B-D Thyra

BIS 2 dunker Hålandsbotn Ronja
BIS 3 haldenstøver Grønli's Kera
BIS 4 luzernerstøver DH Diesel

Resultater BIS søndag, dommer Rune Tyvold:

Best in show beagle Trollskogens N-T Odin

BIS 2 finskstøver KR Lady
BIS 3 drever A-J Alva
BIS 4 luzernerstøver DH Diesel

BIS 2 lørdag ble dunker Hålandsbotn Ronja

Best in show på Hamresanden lørdag ble drever Knibestølens B-D Thyra. Dommer Sophie Aspholm.

Over: BIS 3 lørdag ble haldenstøver Grønli's Kera.

Over til høyre: BIS 2 søndag ble finskstøver KR Lady.

Til høyre: Best in show på Hamresanden søndag ble beagle Trollskogens N-T Odin. Dommer Rune Tyvold

Info fra avlsrådet for finsk støver

Det har den siste tiden kommet en del spørsmål om hva avlsrådet for finskstøver jobber med, og om det er noen forandringer som har betydning for oss som hundeeiere. Vi har derfor tatt en liten prat med avlsrådet, og stilt noen spørsmål i forhold til deres arbeid for å hjelpe finskstøvereiere med å finne avlskombinasjoner som fremmer de bruksegenskapene vi ønsker, og helsen i rasen.

Disse sitter nå i avlsrådet:

Leder: Stian Midtsveen, 52 år fra Leira i Valdres. Har hatt finsk støver siden 1988, og pointer siden 2000. Autorisert jaktprøvedommer både for harehund og for stående fuglehund. Eier og driver av Sport1, Valdres Sport AS. Samboer og ei datter og bonusdatter på hhv. 17 og 26 år.

Sekretær: Vidar Gustavsen, 61 år fra Lier. Har hatt finskstøver siden 1999. Første harehund var en dunker født i 1991. Autorisert jaktprøvedommer. Styremedlem i Buskerud Harehundklubb. Jobber i Lier VVA KF, som leder med ansvar for prosjekter, forvaltning og planer innenfor vei, vann og avløp. Gift, tre barn og ett barnebarn.

Kasserer: Daniel Storengen, 46 år fra Etnedal i Valdres. Han har de siste årene jobbet som murer i eget firma. Har hatt flere finskstøvere og norsk elghund grå

opp igjennom årene. Ble dommer 20 år gammel og har dømt aktivt i 26 år.

Varamedlem: Morten Midtsundstad, 54 år. Han har hatt både hamiltonstøver og finsk støver. Har nå to finsk støvere. Satt en periode i avlsrådet for hamilton. Har vært jaktprøvedommer i mange år. Gift og har to barn. Bor i Åsnes kommune i Innlandet.

Hvilke avlsstrategier tenker rådet er viktig å jobbe mot fremover.

Fokuset for avlsrådet vil alltid være å avle på sunne og friske individer med det rasetyperiske eksteriøret. I tillegg til det jaktlige, selvfølgelig! Ellers følger avlsrådet retningslinjer for avl på finsk støver. Denne ligger tilgjengelig på FFN sin hjemmeside.

HD har vært et omdiskutert tema i mange raser. Har dere noen nye tanker om hvordan vi kan bedre HD-statistikken i vår rase.

Avlsrådet bruker HD-indeksen aktivt i dette arbeidet. En HD-indeks på 100, viser gjennomsnittet for rasen. Indeksen vil hele tiden variere ut fra hvordan rasens HD-utvikling er. Ved å bruke en samleindeks på «mor og far» som er høyere enn 200, skal vi få en riktig utvikling i HD-utfordringen. Indeks-tallet tar ikke bare utgangspunktet i den enkelte

Årets Finsk Støver over 36 måneder ble N SE J(D)CH RR N UCH NMEP-23 B Ø Mali til Frank Ove Lia. Foto Terje Nordbø.

hund, men tar hensyn til foreldre, søsken, avkom, osv. slik at genetikken bak vil bli sikrere.

Hvordan ser rådet på bruk av hannhunder, spesielt de yngre hannhundene.

Yngre hannhunder er alltid interessante å bruke i avl. Da kan vi på et tidlig tidspunkt se hvordan de arver sine egenskaper videre. Imidlertid er det en del sykdommer som først vil vise seg i 4-5 års alder, som vi da ikke får avdekket med de unge avlshundene. Sånn sett er de eldre hannhundene på 7-8 år, som det aldri har vært noe «tull» med, sikrest å bruke for å unngå/minimalisere arvelige sykdommer.

Hvordan ser avlsrådet på helsestatusen i rasen. Er det ting/utfordringer angående helse som både tisper- og hannhundeeiere bør være ekstra oppmerksomme på når de planlegger parring.

Avlsrådets oppfatning er at vi har en sunn rase. Det er imidlertid svært viktig for rasens utvikling at hundeeiere er ærlige på helsestatusen til sin hund. Vi ser at det forekommer noe allergi og individer med epilepsi. Det er også registrert individer med lavt stoffskifte. Det samme med hjertefeil. Dette er sykdommer vi sjølsagt

Årets Finsk Støver under 36 måneder ble N SE J(D)CH RR TS Rocky til Helge Bjørgan. Foto Terje Nordbø.

ikke ønsker å ha i vår rase. Individuer med disse sykdommene bør det ikke avles på.

Resultatene fra helseundersøkelsen for finskstøver er ferdig. Hva tenker avlsrådet om resultatet?

Dessverre var det skremmende få finskstøvereiere som svarte på undersøkelsen. Det hadde vært veldig interessant med mange svar, for å få kartlagt helsestatusen til rasen på et generelt grunnlag. Med så få svar som kom inn, vil verdien av rapporten ha store svakhets tegn, og få individer vil gjøre store utslag i den prosentvise utregningen. Det er noe vi må ha i bakhodet når vi benytter oss av rapporten i avlsarbeidet.

På representantskapsmøte 21/4-2024 ble sak om arvbærbarhetsanalyser på vasket datamateriale behandlet. Følgende ble vedtatt:

«NHKF skal arbeide parallelt med følgende:

Etablering av fagsystem for avl med data for dunker. Etableringen benyttes til å foreta testing av systemets egnethet for videre inkludering av øvrige raser tilsluttet NHKF. Etableringen forutsetter av at Dunker-ringens og avlsrådet for dunker bidrar med kr 120.000,- samt at NHKF bidrar med kr 50.000. Resultatene evalueres på RS 2025

Parallelt arbeides det med innhenting av data for utenlandske raser fra Sverige og Finland gjennom etablering av kontakt med de aktuelle organisasjonene i de to land. Til dette arbeidet avsettes kr. 20.000 fra NHKF. Status for arbeidet evalueres på RS 2025.»

Hva tenker avlsrådet om dette vedtaket?

Avlsrådet deltok under behandlingen og vil følge arbeidet tett. Stor respekt til Dunker-ringens som tester ut systemet. Videre er vår oppfatning at innhenting av data fra Sverige og Finland vil ha stor betydning for utvikling av vår rase.

Heder og ære 2023/24

Etter årets årsmøte ble det etter tradisjonen utdelt napp i pokaler, klokker til årets Finskstøver over og under 36 måneder, samt div diplomer.

Styret gratulerer alle med utmerkelsen.

Finsk støvervalper leker. Foto Terje Nordbø.

ØVRIGE UTMERKELSER:

Avlsdiplom tisper	NO46108/17	Engeråsens Lisa	Per og Marianne Grahn
	NO13466/03	Sinti	Tormod Gjerdbakken
Diplom for N J(D)CH	NO47432/18	TS Bork	Freddy Andre Haugen
	NO35679/19	Sandåsfjellet's Elma	Kai Ole Lid
	NO41470/20	Yrja	Ove Horten
	NO46716/21	Tintonfjellet's Teemu	Tom Erik Skjærstein
	NO36467/18	Skrubbhaugens Reeta	Torbjørn Hoem
Diplom for SE J(D)CH	NO42283/19	B Ø Mali	Frank Ove Lia
Diplom for N UCH	NO42034/19	Andersnatten Tina Turner	Ole Ivar Bergan
	NO46716/21	Tintonfjellet's Teemu	Tom Erik Skjærstein
Diplom for SE UCH	NO42034/19	Andersnatten Tina Turner	Ole Ivar Bergan
	NO46716/21	Tintonfjellet's Teemu	Tom Erik Skjærstein
	NO36467/18	Skrubbhaugens Reeta	Torbjørn Hoem
Diplom for Nordic UCH	NO39260/16	Harefallets Ippo	Ronny Engen
Diplom for C.I.B.	FI29262/19	Rauhasalmen Royal	Ronny Engen
	NO36467/18	Skrubbhaugens Reeta	Torbjørn Hoem
NM Vinner	NO42283/19	B Ø Mali	Frank Ove Lia

Beagle; egenskaper på jaktprøver

STEIN AASHEIM,
BJØRN HALVORSEN,
GEIR ERLING BIRKELAND OG
NILS T. KJØSNES,
AVLSRÅDET FOR BEAGLE

Når dette leses, er jakt og prøvesesongen godt i gang. Vi er inne i ei årstid vi ser fram til hvert år, og forhåpentligvis har dere allerede hatt mange fine loser med beaglene deres. Siste prøvesesong viste fin framgang for rasen, med rekordhøye 120 startende beagler og 94 premierte. Vi håper at den positive trenden fortsetter, da vi vet at det finnes mange gode jaktbeagler som ikke har vært på jaktprøver ennå.

Hver enkelt av dere kan bidra til at noen av disse kommer på prøve denne sesongen. Hvis du kjenner noen som har en beagle du vet jager bra, så kan du oppfordre og hjelpe disse til å stille på jaktprøve. Da bidrar du til å støtte og fremme rasens utvikling. All avl bør skje med grunnlag i resultater fra jaktprøvene.

I NKK's Dogweb finnes en del informasjon om den enkelte hund og dens slektninger. Dogweb er likevel mangelfull, fordi du ikke kan sammenstille data og kjøre ut statistikker. Dataansvarlig i avlsrådet, Stein Aasheim, har lagt inn alle jaktprøveresultatene for beagle fra 2009 og fram til i dag i excel ark. Dette tilsvarer 2109 jaktprøvestarter. Dette kan brukes til å finne ut om det er spesielle styrker og svakheter i rasen. Ved å skille harelos og rådyrlos, kan vi også se på om det er forskjeller i egenskaper ved drev på de ulike losdyrene. På grunnlag av dette, har vi utarbeidet en tabell som viser gjennomsnittspoengene for de ulike jakttegenskapene vi bedømmer på jaktprøvene. Vi vil presisere at dataene ikke er vasket, så feil kan forekomme. Likevel er nok dataene for gjennomsnittsegenskapene gode nok til å kunne si noe om tilstanden i rasen.

Hva er så et ideelt gjennomsnitt i hver egenskap, og har vi noe å sammenligne med? Topp score på hver egenskap er 5. Vi hentet derfor ut tilsvarende data for tre støvrraser, fra forprosjektet til indeksbasert hundeavl, for å ha noe å sammenligne med. Selv om vi i våre jaktprøveregler har forskjellig lostid for beagle/drever og støvrrasene, dømmes de etter samme regler og har samme poengskala for egenskapspoeng. Det var derfor interessant å se om resultatene for beagle skiller seg ut fra støvverne. Vi laget derfor to tabeller; en for beagle, der vi skilte mellom prøve på hare og rådyr, og en hvor vi brukte støvverne som referansegruppe.

Kolonne 2 og 3 viser totalt antall resultater og gjennomsnittsegenskaper. Kolonne 4 og 5 viser det samme for jaktprøve på hare og kolonne 6 og 7 for jaktprøve på rådyr. Grunnen til at totalt antall ikke stemmer med summen av starter på hare og rådyr er at en del ikke har hatt uttak, og i en del resultater er losdyr ikke registrert eller ukjent.

Sammenligner vi gjennomsnittsegenskapene for jaktprøver på hare og rådyr, ser vi at jaktlyst og fotarbeid/evne til uttak har stort sett samme verdier.

Det er kanskje litt overraskende at det ikke er vesentlig forskjell på fotarbeid/evne til uttak da det oftest er vesentlig enklere å få et rådyr på beina sammenlignet med hare. I søk og samarbeid er det litt høyere verdi (0,11) for hare. Det kan skyldes tettere bestander av rådyr, slik at søket ikke behøver å bli like stort for å finne viltet.

Rådyrhunden har litt lavere score på målbruk i fot (0,11). Her er det også ønskelig at en rådyrhund støter mer enn en harehund. En skulle kanskje tro at dette skulle gjelde for målbruk i tap også, men her har vi motsatt resultat. Rådyrhunden støter mindre i tap (0,20) enn harehunden. Forklaringen på dette ligger sannsynligvis i det at i en rådyrlos, der det er enklere å følge strengen, så blir det færre og kortere tap og dermed registrert mindre støting. En hund som jager rådyr, støter neppe mindre i arbeid på tap enn en som jager hare.

I arbeid i los og tap finner vi den største forskjellen på drev etter hare og rådyr (0,25 og 0,22). Som tidligere nevnt er det vesentlig lettere å drive et rådyr til premiering. Losen går som regel jevnere og stødigere, og med færre tap.

	Antall	Gj.snitt	Antall-hare	Gj.snitt	Antall-rådyr	Gj.snitt
Jaktlyst	2109	3,72	1013	3,89	478	3,86
Søk og samarbeid	2109	3,27	1012	3,39	478	3,28
Fotarbeid/evne til uttak	1777	3,42	988	3,44	478	3,45
Målbruk i fot	1777	4,37	988	4,35	478	4,24
Målbruk i tap	1777	4,38	988	4,29	478	4,49
Arbeid i los	1639	3,66	891	3,58	458	3,83
Arbeid i tap	1639	3,51	891	3,43	458	3,65
Mål-nyansering	1777	3,27	988	3,34	478	3,21
Mål-hørbarhet	1777	3,47	988	3,52	478	3,43
Kondisjon	1639	3,89	891	3,92	458	3,93
Lydighet	2107	3,23	1010	3,27	478	3,27
Lostid	2031	64,81	1013	70,25	478	78,31

Jaktprøver og egenskapspoeng for beagle 2009-2024, hareloser og rådyrloser.

Beagle i sitt rette element. Foto Nils T Kjøsnes.

Derfor er det vesentlig høyere score for drev på rådyr enn hare.

I mål nyansering og mål hørbarhet, ser vi at los på hare scorer litt høyere (0,13 og 0,9) uten at vi kan gi en rimelig forklaring på dette.

Kondisjon og lydighet er opptrenbare egenskaper, og her er resultatene like. I og med at det er enklere å holde en rådyrlos i gang enn en harelos, er det naturlig at gjennomsnittstiden for rådyr er noe lengre enn for hare (78,31 min og 70,25 min).

BEAGLE OG STØVERE

Det hadde vært interessant å sammenligne beagle med drever, men i og med at vi ikke har tilgang til samme data for drever, valgte vi støvere som referansegruppe. I størrelse er det stor forskjell på en støver og en beagle, men til jakt forsøker vi å avle fram de samme egenskapene: Stor jaktlyst, god viltfinnerevne, gode dreveegenskaper, et godt klangfullt og hørbart mål og med god nyansering.

Det er spesielt søk og samarbeid og målbruk i fot som skiller seg negativt ut for beaglen. Her scorer støverne vesentlig bedre. Fotarbeid/evne til uttak er likt både for beagle og støvere. Noe overraskende kommer beaglen bedre ut på arbeid i los og arbeid i tap. Mye av forklaringen her ligger nok i at i beaglen data er det inkludert rådyrloser. Som tidligere nevnt er det enklere å holde rådyrlosen i gang uten mange tap, og det drar nok gjennomsnittet i positiv retning for beaglen.

	Beagle 2009 - 2024						Referansegrupper		
	Antall	Gj.snitt	Antall-hare	Gj.snitt	Antall-rådyr	Gj.snitt	Dunker	Finsk støver	Hamilton støver
Jaktlyst	2109	3,72	1013	3,89	478	3,86	3,81	3,93	3,94
Søk og samarbeid	2109	3,27	1012	3,39	478	3,28	3,58	3,59	3,57
Fotarbeid/evne til uttak	1777	3,42	988	3,44	478	3,45	3,42	3,42	3,42
Målbruk i fot	1777	4,37	988	4,35	478	4,24	4,75	4,78	4,72
Målbruk i tap	1777	4,38	988	4,29	478	4,49	4,44	4,56	4,4
Arbeid i los	1639	3,66	891	3,58	458	3,83	3,39	3,56	3,43
Arbeid i tap	1639	3,51	891	3,43	458	3,65	3,2	3,4	3,33
Mål-nyansering	1777	3,27	988	3,34	478	3,21	3,35	3,52	3,38
Mål-hørbarhet	1777	3,47	988	3,52	478	3,43	3,48	3,66	3,54
Kondisjon	1639	3,89	891	3,92	458	3,93	3,82	3,93	3,96
Lydighet	2107	3,23	1010	3,27	478	3,27	3,41	3,44	3,43
Lostid	2031	64,81	1013	70,25	478	78,31	84,47	88,38	86,8
Antall							2291	4435	1442

Jaktprøver og egenskapspoeng for beagle 2009-2024 og referansegruppe fra noen støvrraser.

Landstreff for drevere 2024

RANDI HOLMELID

Hvert år på sommeren, går Norsk Dreverring sitt landstreff av stabelen. I år var det Dreverringen Østfold som stod som teknisk arrangør, og utstillingen var i regi av Østfold harehundklubb. Nytt av året var at utstillingen var eksklusiv for drevere.

41 drevere stilte for dommer Håkan Hedekäll. Dagen begynte bra, med skyer og litt vind. Men plutselig åpnet himmelens sluser seg, og utstillingsringen ble et vannland. Siden dreveren og dens eiere er av det robuste slaget, lot ingen seg påvirke av værslaget.

FANTASTISK MANGE FLOTTE OG FLINKE DREVERE

Vi må takke dommeren for en lærerik utstilling. Sjelden har vi møtt en dommer som går så godt inn i rollen både som både dommer og lærer. Gode forklaringer på premiegradene og plasseringer.

Treffets vinnere og dermed BIR ble Bärstaskogens Imse til Svein Erik Olsen. BIM ble Troja til Rune Solvang. Vi gratulerer begge med flotte resultater. Valpeshowet ble vunnet av Svartpyttens Sigurd til Malin Hansen og Per Erling Moen med 1. BHK Hp. BIR

Kennel Stuttfot til Gjermund Lie ble beste oppdretter med Hederspremie. Følgende hunde ble stilt: Stuttfot's Ole / Tony Christensen, Stuttfot's Garp / Torben Hedegart, Stuttfot's

Championatskjold ble delt ut til Nuch Tverheias Doffen til Ronny Engen og N(d)jch Holtmarkas Oryx til Per Erling Moen.

(Forts. fra forrige side)

Sammenligningen viser at beaglen har et søk som bør forbedres. Selv om søket generelt er forbedret gjennom mange år, er det fortsatt viktig å ha fokus på dette. Årsaken til dårligere søk skyldes nok ennå arven fra packbeaglen (genetisk), men noe skyldes også uerfarne eiere som driver jakttreningen feil (miljø-faktor).

Snittet for målbruk i fot på 4,37 (og tap 4,38) kan synes å være bra isolert sett. Sammenlignet med støverne er det her en tydelig forskjell. I avlsarbeidet er det derfor fortsatt viktig å vektlegge dette.

Tabellene bør tolkes med forsiktighet, og de kan også leses med forskjellige øyne. Det kommer an på hvilket fokus

vi har. Vi mener at tabellene bekrefter at vi har en beagle med mange positive jakttegnegenskaper, fullt på høyde med andre raser, og så er det alltid noe som kan forbedres. For avlsrådet og oppdretterne blir det fortsatt viktig å forbedre søk og målbruk i fot (og tap).

BIR på utstillingen i forbindelse med drevertreffet ble Bärstaskogens Imse til Svein Erik Olsen. BIM ble Troja til Rune Solvang.

Årets drever 2023 ble JW Kaja til Jan Olav Halvorsen, som lå hjemme med valper under treffet

Det ble servert helgrillet gris, og stemningen var god i grill- og serveringsområdet på drevertreffet.

N-Fersken / Joachim Enevoldsen og Synne Gerotti Molnes og Stuttfot's M-Zelda / Gjermund Lie.

Like etter utstillingen ble Norsk Dreverring sitt årsmøte avholdt. Der ble kåringer annonsert.

Årets drever 2023 ble JW Kaja til Jan Olav Halvorsen og årets unghund ble RE Luna til Ronny Engen. I år var det to drevere som fikk sine championatskjold; Nuch Tverheias Doffen til Ronny Engen og N(d)jch Holtmarkas Oryx til Per Erling Moen. Vi gratulerer.

Dreverringen Østfold hadde gjort en fantastisk jobb i forkant og under landstreffet. Alt stod til topp karakter. Flott plass, nydelig mat og upåklagelig stemning. Å få servert helgrilla gris er ikke hverdagskost. Vi er imponert.

Takk for en fantastisk og uforglemmelig opplevelse.

Ei fantastisk helg på Maurvangen for Dunkerringen

BJARNE OPPEGÅRD

Den 1. og 2. juni var dunkerfolket samlet på Maurvangen øverst i vakre Sjudalen i Vågå. Når værgudene så til de grader spilte på lag med oss, ble det rett og slett ei fantastisk helg i dunkerens tegn, på ut utrolig flott sted. Maurvangen er vel det optimale stedet å avholde et slikt hundetreff på. Det er god plass, hvor det er supert å ha med hunder, fasiliteter som gir oss de nødvendige muligheter for blant annet møter, og et særdeles hyggelig vertskap som kjenner de besøkendes behov. At noen måtte bo på Bessheim, siden alt av hytter tidlig var fullbooket på Maurvangen, får vi håpe gikk greit. Også det er jo et sted med kvalitet.

ÅRSMØTET I DUNKER-RINGEN

Lørdag 1. juni ble Dunker-ringen og avlsrådets arrangementer avholdt. Vi

startet lørdagen med ringens årsmøte klokka 13. Da var det stinn brakke med over 80 stemmeberettigede personer. Det er fullt i kafeteriaen der med så mye folk!

Som vanlig ble årsmøtet gjennomført i saklige og rolige former. De vanlige årsmøtesakene som årsberetning, regnskap, m.fl. ble gjennomført uten diskusjoner, og vedtakene var enstemmige. Denne gangen var det flere store saker oppe til behandling, så årsmøtet tok sin tid. Her kan vi nevne at de tidligere avsatte forskningsmidlene i regnskapene nå kan benyttes i det nye prosjektet om indeksbasert harehundavl. Prosjektet vil benytte dunker-rasen som «prøvekanin», med Norske Harehundklubbers Forbund som ansvarlig. Evaluering skal skje på neste års representantskapsmøte i NHKF.

Hans Christian Pedersen, som er leder i avlsrådet for dunker og en dyktig fagperson, vil være en viktig aktor i gjennomføringen. Han har vært leder for de utredninger som tidligere er gjort om dette. Hans Christian og Marte Wetten fra Aninova, holdt meget gode orienteringer om prosjektinnholdet.

En annen viktig sak på årsmøtet var vedtektsendringer. Les mer om den saken i siste Påskrikets leder. De nye vedtektene ble vedtatt med overveldende flertall, siden det kun var en som stemte mot styrets forslag. Vedtaket innebærer at de nye vedtektene skal gjelde fra og med 2025. En forutsetning er at disse i mellomtiden godkjennes av NHKF/NKK. Årsmøtevedtaket innebærer i tillegg til selve vedtektsendringene, at Dunker-ringen i det videre skal arbeide for at raseringene skal få de samme muligheter og rettigheter

Nye jaktchampion dunker: Hålandsbotns Mira / Erik Håland, Hålandsbotns Rambo / Simen Are Melfald, Sundtoppens Selma / Øystein Kvisler, JF Emil / Harald Åge Nøkleby.

Beste avlsklasse dunker ble Kennel Maurvangen.

innenfor NHKF og NKK som harehundklubbene har, siden ringene nå skal ha de samme forpliktelsene som klubbene.

Flere av de tillitsvalgte i styret hadde frasagt seg gjenvalg eller ønsket å trekke seg fra sine verv. Det førte til at årsmøtevalgene endte med at flere nye personer kom inn i Dunker-ringens styre. Inge Sundby Braathen er nå ny kasserer etter Rune Arstein. Petter Solli Aaserud er webansvarlig etter Marte Yvonne Hoff. Håkon Fevik er ny materialforvalter etter Martin Myrvold. Og Hans Christian Pedersen er ny som avlsrådets representant i styret etter Jan Havdal, som har gått ut av avlsrådet. De øvrige valgene vil dere kunne se i årsmøteprotokollen som publiseres på Dunker-ringens hjemmeside. Vi takker de som trådte ut for innsatsen og ønsker de nyvalgte velkommen inn i sine verv.

FRAMVISNING AV HUNDER

På ettermiddagen, etter at årsmøtet var avsluttet, var det på sedvanlig vis framvisning og kommentering av kåringshunder og andre som hadde oppnådd gode resultater gjennom fjoråret. Disse ble kommentert av avlsrådet og fikk overlevert diplomer og premier.

Avlsrådet hadde denne gangen spesielt invitert hannhunder som er aktuelle for bruk i avlen. Av de 40 inviterte møtte

halvparten. Dette var en interessant seanse, der avlsrådet ga grundige kommentarer om den enkelte hannhunden. Det er ingen tvil om at vi har mange gode og flotte hannhunder som kan brukes i avlen.

EN SOSIAL LØRDAGSKVELD

På lørdagskvelden inviterte Tor Erik og Lisbeth til grillkveld i kafeteriaen. Der var det rikelig med kjempegod grillmat og rikelig med tilbehør. Sammen med inntaket av den gode maten og drikken, gikk harejakt- og dunkerpraten til langt på natt. Den gode serviceinnstillingen

hos vertskapet førte også til at alle som ønsket det kunne benytte felles-transportene som var satt opp mellom Maurvangen og Bessheim. Et flott tilbud til dem som bodde på Bessheim.

SAMLINGSUTSTILLINGEN

Søndag 2. juni opprant med det samme flotte været som på lørdag. Klokka ni startet utstillingen for de 75 katalogiserte dunkerne og de 19 øvrige utstillingshundene. Alle ble bedømt av Janne Sandbakken. Det ble en lang utstillingsdag, som varte helt til klokka 18. Godt gjort av Janne å holde fokus gjennom en så lang dag!

Igjen er det bare å konstatere; den eksteriøre kvaliteten i dunkerassen er meget bra. Det er ikke først og fremst eksteriøret vi trenger å ha fokus på og prioritere i avlsarbeidet. Sagt på en annen måte; dunkerne er pene nok til å jage hare.

På slutten av dagen skulle det gjøres opp om de beste og mest prestisjefylte konkurranseklassene. Det var påmeldt grupper i både avls- og oppdretterklassene. I begge klasser fikk vinnerne gode dommerkritikker og de fikk tildelt hederspremie. Avlsklassen ble vunnet av Kennel Maurvangen ved Tor Erik Moen og Lisbeth Kristiansen. I oppdretterklassen var det Linda Persson med sine LP-dunkere som oppnådde tilsvarende. Ikke alle øyne var helt tørre

NO43711/21 NUCH Hålandsbotn Ronja til Geir og Astrid Eldbjørg Håland ble BIR dunker og seinere BIS og NO63614/21 Lp Odin til Rune Arstein ble BIM på Maurvangen. Dommer var Janne Sandbakken.

Nr 1 og 2 på Debutantmesterskapet ble hhv. Hålandsbotns Rambo til Simen Are Melfald og Agnes av Maurvangen til Anne Morgenlie.

Årets Dunker, vinner av Dunkerpokalen og beste dunker på NM ble Slengslas Lynet til Per Magne Rønning.

Vinner av Damekampen ble Ludo til Frida Lystadmoen.

Under: Beste veteran ble Zika til Geir Holden.

da dommer Janne tok sine beslutninger og annonserte disse i utstillingsringen. Vinnerne fikk tildelt sine malte fat som gavepremier fra Dunker-ringen. Vi gratulerer!

Kampen om BIR-tittelen sto mellom NO43711/21 NUCH Hålandsbotn Ronja til Geir og Astrid Eldbjørg Håland og NO63614/21 Lp Odin til Rune Arstein. Etter nøye vurderinger endte dommer Janne med å utpeke Ronja til BIR. Dermed ble Odin BIM. Ronja endte til slutt også med å bli BIS. Vi gratulerer begge disse fine dunkerne med de flotte resultatene på det som antakelig er den vanskeligste utstillingen å bli dunkervinnere på.

Søndag kveld var ei fantastisk dunkerhelg kommet til veis ende. Så mange dunkere (totalt over hundre), så mye folk, så flott område, så flott vær og så flott vertskap på Maurvangen gjorde dette til ei av de aller beste dunkersamlingene jeg kan huske å ha vært med på. Hvor vi ender med neste års samling er ikke avklart i skrivende stund. Uansett er det bare å glede seg! Men i mellom-tida kommer det en høst hvor vi skal jakte hare.

I LUZERNRINGEN I

Nytt fra Luzernerringen - Luzernersamling

ELIN RUUD, TEKST OG FOTO

Årets luzernersamling gikk av stabelen 7.- 9. juni 2024. Vi var samlet på Merket på Golsfjellet i forbindelse med Valhall-utstillingen. Været spilte ikke helt på lag denne helga, med regn og snø. Men det la ikke noen demper på stemningen.

Utstillingen på lørdag var "vår" utstilling og stemningen rundt ringen var, som alltid, god.

13 luzernerstøvere stilte og det ble 12 excellent og en very good, noe vi må si oss veldig godt fornøyd med. BIR ble Eira til Bård Andersen og BIM ble Frostvallens Smuggler til Jan Erik Haugsrud. Beste veteran ble Zika til Geir Holden. I BIS-finalen var det til slutt Eira til Bård Andersen som trakk det lengste strået og ble best in show, dette før hun var fylt 1 år. Luzernerringen takker dommer Jon Smedbakken for flott dømming.

Årsmøtet gikk som vanlig smertefritt for seg og ble avsluttet med høytidelig premieutdeling til årets hunder. Årets luzernerstøver ble SB Cora til Finn Martin Hoff, mens både Årets unghund og årets yngste jaktpremierte ble Nästorpets Zalto til Bjørn Martinsen. Vi gratulerer dere alle.

Avslutningsvis ønsker Luzernerringen å takke Geir Holden for innsatsen for rasen gjennom avlsrådet. Etter 18 år takket Geir for seg, og han ble hedret med et flott fat som bevis og takk for en fantastisk innsats gjennom mange år.

Vi takker Merket for flott service og deilig mat, Buskerud HHK og Vestoppland HHK for at vi ble så godt tatt imot denne helga. Alt var lagt godt til rette for samling. I 2025 blir det samling i Gudbrandsdalen, så håper vi dere møter opp mannsterke.

Høsten står for tur med både Luzernerkampen og Rasemesterskap. Luzernerkampen skal gjennomføres i tidsrommet 20.-31.oktober hvert år. De som ønsker å delta melder fra til styret innen en gitt dato at de vil være med og melder hunden på en ÅP-prøve separat i en lokal harehundklubb. Man må melde fra om prøve dag minst to dager før man starter. Resultatet meldes inn av dommer etter endt prøve. Vinner av Luzernerkampen kåres ut fra den som får høyest premiering. Alle deltakere får diplom fra ringen, og premie tildeles de tre beste.

Luzernerringen vedtok på sitt årsmøte i 2023 at Luzernerringens rasemesterskap arrangeres som en samlet ÅP. Resultatene fra rasemesterskapet gjør uttaket til landskampen, som tidligere. Denne høsten er det Buskerud Harehundklubb som stiller som arrangør og den vil mest sannsynlig gå av stabelen første helgen i november.

BIR på utstillinga i forbindelse med luzernersamlinga ble Eira til Bård Andersen og BIM ble Frostvallens Smuggler til Jan Erik Haugsrud. Eira ble seinere på dagen kåret til BIS. Dommer var Jon Smedbakken.

Over: Nærbilde av BIR og BIS Eira til Bård Andersen.

Til venstre: På luzernersamlinga ble Geir Holden takket for innsatsen for rasen ved å ha sittet i avlsrådet 18 år. Nå har takket Geir for seg, og han ble hedret med et flott fat som bevis og takk for en fantastisk innsats.

Årsmøte og hamiltontreff 2024

SØLVI AUGESTAD SØLVESEN

Vi i styret og Avlsrådet vil takke for et veldig bra oppmøte på årets årsmøte og hamiltontreff. Treffet ble holdt på Grimsbu camping i Folldal 12-14. juli. Det var en kjempetrivelig helg med knallvær og god stemning. Mye jaktprat og mange fine hunder ble presentert.

52 personer møtte opp på årsmøtet, og hele 43 hamiltonstøvere stilte i utstillingsringen - utrolig bra! Vi gleder oss allerede til neste år.

Nå nærmer den beste tiden på året seg; nyt tiden i skogen, og skitt jakt til alle sammen.

*Årets hamilton ble R-Selma til eier og oppdretter Trond Revhaug.
Foto Sølvi Sølvesen.*

*BIR blei R-Selma til eier og oppdretter Trond Revhaug. BIM blei Am Trust Me Now til Asle Rundberg. Dommer Petra Högberg.
Foto Terje Sandberg.*

Det sosiale er svært viktig på et rasetreff. Dette er hamiltonmiljøet gode til! Foto Sølvi Sølvesen.

*Thomas Hauerberg i sitt rette element.
Foto Anett Nordli*

MINNEORD FOR THOMAS HAUERBERG

Søndag den 11. august i år mottok jeg den triste beskjeden om at Thomas Hauerberg hadde valgt å ende sitt liv.

Thomas var en person som fikk mennesker rundt seg til å føle seg sett og ivaretatt, derfor hadde han også en enorm vennekrets.

Thomas drev med det meste innen friluftsliv, men harejakt med hund og fiske sto øverst på lista. Harejakta med harehunder fikk han tidlig være med på når far og onkler drev med denne sporten.

Thomas fikk tidlig sine egne hunder, og det ble finskestøver som ble hans rase, og Elvåsens Emil var muligens hans beste hund.

Thomas så tidlig verdien av jaktprøver og det er ikke få prøver han har startet på med sine hunder. Jeg var med på flere av disse prøvene. Jeg husker spesielt da en gjeng av oss reiste til Finland for å delta på jaktprøve, selvfølgelig med Elvåsens Emil. Thomas hadde meldt på 14-dagers prøve (samme som ÅP i Norge, men avvikles på 14 dager) i Peder Søre Neiden støverklubb som ligger noen mil nord for Vasa. Thomas hadde også meldt på møbelprøva i Jurva noen dager senere.

I løpet av denne uka jaget Emil til tre førstepremier, han vant 14-dager prøva i Neiden støverklubb og ble nummer sju på møbelprøva. Turen hjem fra Finland

gikk veldig lett etter slike resultater Emil oppnådde Nordisk JCH, Norsk og Svensk UCH, NV07 og RR.

ORGANISASJONSMANNEN THOMAS

Han ble tidlig medlem av Romerike Harehundklubb. Han ble jaktprøvedommer og kom etter hvert inn i forskjellige verv i klubben. Han var i valgkomite, jaktprøvekomite, nestleder og leder av klubben over flere år. Han kom inn som vara i forbundet og senere som styremedlem, et verv han hadde helt fram til dagen den 11. august.

Thomas var en svært nøye person; alt han drev med ble gjort 100 prosent. Det er ikke få telefoner jeg har tatt for å spørre han om forskjellige ting. Han var utdannet mekaniker og var i dag ansatt som lærer på Sørumsand videregående skole, så spørsmålene var alt fra tekniske ting på bilen til dokumenter som jeg trengte i Romerike Harehundklubb, og han fant som regel ut av de tingene jeg spurte om.

Tankene går selvfølgelig til samboeren Anett, hans mor og far og øvrig familie.

Vi lyser fred over Thomas Hauerberg sitt minne.

Tom Wenger, leder i Romerike Harehundklubb

PIPEFIKS

| MEDLEMSANNONSER |

HORN TIL INNKALLING

Det er aldri for sint å begynne med innkallingstrening av hunden, sjøl om tidlig start opplagt er best. Messinghorn i praktisk størrelse og med god lyd selges for 260 kr/stk inkl. porto. Tips til hvordan du kan gå fram med treninga følger muntlig med, hvis du tar kontakt.

Rune Hedegart, runehede@online.no, 41200290.

Ny adresse eller ikke fått blad?

Adresseendring gjøres på «Min side» på www.nkk.no eller ved å kontakte lokal harehundklubb. Har du ikke laget «Min side», så er det på tide - det er ikke vanskelig!!

Uteblitt Harehunden meldes til Birger Steen på e-post: BS.dunker@yahoo.com.

Det hentes ut nye adresselister fra medlemsadministrasjon hos NKK til hver utgave av Harehunden. Så endringer som er gjort siden forrige utgave skal komme med.

Deadline for neste nummer er 04.12.2024

**Alle rettelser til listene som gjelder avlsråd, klubber og ringer
meldes til leder og fungerende sekretær Arild Nygård: 480 00 475, arild.nygard52@gmail.com**

| TILSLUTTEDE KLUBBER OG RASERINGER |

KLUBB	VERV	NAVN	ADRESSE	TELEFON	E-POST
Aust Agder	Leder	Aina Jeanett Nusser Åsen	Møretrømoen 58, 4886 Grimstad	94261808	aina.aasen85@gmail.com
	Sekretær	Frank Viggo Hødnebo Eikenes	Sss-veien 1722, 4990 Søndeled	41444470	frankviggo84@gmail.com
Buskerud	Leder	Sverre Hennum	Brekkeveien 3A, 3055 Krokstadelva	90040821	sverre@teamokonomi.no
	Sekretær	Ole Ivar Bergan	Lindevn 35, 3055 Krokstadelva	90408337	ole.bergan@askertre.no
Gudbrandsdal	Leder	Ole Kristian Gråv	Gamelvn 7, 2686 Lom	97010127	olekgraa@gmail.com
	Sekretær	Svein Erik Tande	Kleppelvegen 52, 2680 Vågå	90738276	svetande@online.no
Hadeland	Leder	Freddy Andre Haugen	Hadelandsvegen 1295, 2743 Harestua	97794428	freddy1913@live.no
	Sekretær	Ann Kristin Pettersen	Vaterudsvegen 55, 2720 Grindvoll	40483001	hadelandharehundklubb.sekreter@outlook.com
Hedmark	Leder	Inger Haugland	Fladbergveien 99, 2217 Hokåsen	97464068	Inger.hauglandih@gmail.com
	Sekretær	Markus Nybråten Andersen	Homsjøvegen , 2217 Hokkåsen	94139798	markusnya@gmail.com
Helgeland- og Namdal	Leder	Ole Johan Eivindsen	Svenningdalsveien 247, 8680 Trofors	90238478	olejohneivindsen@hotmail.com
	Nestleder	Kim Johnny Brennhaug Fløtnes	Vassbekkvegen 15, 8680 Trofors	48109193	kflotnes@hotmail.com
Nord Norge	Leder	Tom Erik Tangen	Furusvingen 12, 9321 Moen	99590284	t_tangen@hotmail.com
	Sekretær	Johnny Tranberg Knutsen	Per Helgesens Vei 41, 8013 Bodø	48167476	johnnykn66@gmail.com
Nord-Trøndelag	Leder	Trond Revhaug	Dullumgrenda 104, 7630 Åsen	99295249	post@asenbygdalm.no
	Sekretær	Line Merete Svarthe	Guinvegen 296, 7732 Steinkjer	41513910	line_svarthe@hotmail.com
Norsk	Leder	Arild Nygård	Blomsterbakken 23c, 1487 Hakadal	48000475	arild.nygard52@gmail.com
	Nestleder	Stian Aas	Ekebergveien 154, 1912 Enebakk	95256416	tigsveis@online.no
Romerike	Leder	Tom Wenger	Vegamotrabben 2, 2080 Eidsvoll	91657965	wengern@online.no
	Sekretær	Kristoffer Mjønerud Nilsen	Toreidveien 288, 1925 Blaker	95812399	kristoffer@sorumtransport.no
Sørlandets	Leder	Øyvind Storbukås	Lynaveien 894, 4595 Tingvatn	99410818	storbukaas66@gmail.com
	Sekretær	Marcus Frandsen	Øvre Eigeland 19, 4520 Lindesnes	40533246	marcusfrandse@hotmail.com
Telemark	Leder	Anders Kristian Asdal	Frosteveien 335, 3967 Stathelle	95063401	andersasdal@gmail.com
	Sekretær	Arne Gunnar Tollehaugen	Livegen 321, 3803 Bø i Telemark	97000265	arne@tollehaugen.no
Trøndelag	Leder	Hans Christian Pedersen	Væretøa 2b, 7055 Ranheim	93466774	hchpede@online.no
	Sekretær	Trond Almås	Nedre Sofustrøa 14, 7070 Bosberg	93211586	tron.alm@online.no
Vestfold	Leder	Harald Frøysnes	Liverødveien 70, 3243 Kodal	90749152	post@kodalbygg.no
	Sekretær	Odd Brathaug	Stibakken 4, 3243 Kodal	46692100	o-brath@online.no
Vestlandets	Leder	Trond Selvikvåg	Sygnavn 24, 4308 Sandnes	91584284	trond.selvikvag@cms-kluge.no
	Sekretær	Cecilie Hiorth	Austre Tjørnvei 8a, 4317 Sandnes	99497268	cecilie.hiorth@lyse.net
Vest Oppland	Leder	Kim Alund	Gravåsvegen 327, 2825 Gjøvik	90100483	kim-alund@hotmail.com
	Sekretær	Endre Sivesind	Tyrivegen 13, 2840 Reinsvoll	41437027	endre.sivesind@nammo.com
Østerdalen	Leder	Terje Sandberg	Bjørbekk Hodalen 102, 2540 Tolga	91300952	bjorbekk@hotmail.com
	Sekretær	Linda Persson	Åsbygdsveien 596, 2450 Rena	90145983	dunkerhjalmar@icloud.com
Østfold	Leder	Raymond Tangen	Mortveien 5a, 1528 Moss	41236815	raymondaronsen@hotmail.com
	Sekretær	Tore Engjom	Jansbergveien 62 1852 Mysen	92869912	tore.engjom@mysen.toyota.no
Beagle Ringen Norge	Leder	Tore Aaslund	Solheimsvn 36, 2817 Gjøvik	45605018	styret@beagleringen.no
	Sekretær	Anne Marit Olsen	Svanvikvegen 342, 3739 Skien	95238208	styret@beagleringen.no
Dunkerringen	Leder	Bjarne Oppegård	Gamle Hadelandsveg 79, 2032 Maura	90089003	bjarne.oppegaard@njff.no
	Sekretær	Helge Stikbakke	Gransmarka 11, 2850 Lena	97664791	dunkerringen@dunkerringen.org
Finskstøverforeningen Norge	Leder	Dag Rune Løvberg	Tine Buggesvei 1b, 7540 Klæbu	91346686	dagrunelovberg@hotmail.com
	Sekretær	Trond Ivar Moen	Moen 48, 4849 Arendal	90529234	troivar@online.no
Haldenstøverklubben	Leder	Hege Ekern	Vardalsvegen 570, 2825 Gjøvik	41231769	hege@longva.com
	Sekretær	Cecilie Fuhr	Ekorvegen 40, Stange	41256930	ceciliefuhr27@gmail.com
Hamiltonringen	Leder	Knut Christiansen	Bergsvedalen 47, 7632 Åsenfjord	48138873	knutchr2003@yahoo.no
	Sekretær	Terje Sandberg	Bjørbekk Hodalen 102, 2540 Tolga	91300952	bjorbekk@hotmail.com
Hygenringen	Leder	Willy Jensen	Gulliveien 21, 1405 Langhus	90758864	willy@haljen.no
	Sekretær	Roy Dramstad	Eidsbergveien 426, 1894 Rakkestad	91367838	roydramstad@hotmail.no
Luzemerringen	Leder	Tone Prestegård Holden	Melnesveien 57, 1919 Enebakkneset	92055284	toer@fit.no
	Sekretær	Anette Petersen	Rødumsbygdsvegen 210 2652 Svingvoll	93600588	peta-95@hotmail.com
Norsk Dreverring	Leder	Torbjørn Haugen	Paul Fjermstads Veg 14, 7052 Trondheim	90777865	norskdrever@gmail.com
	Sekretær	Randi Askevold Holmeid	Bålsrudveien 169, 2093 Feiring	47354814	holmeid.rh@gmail.com
Schweizerringen	Leder	Roar Røgeberg	Nyvn 34B, 3470 Slemmestad	93092729	rogeberg64@gmail.com
	Sekretær	Tore Brenden	Ole O Liansvei 9, 2816 Gjøvik	95950587	i-brend@online.no

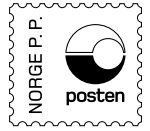
| AVLSRÅD |

RASE	NAVN	ADRESSE	TELEFON	E-POST
Beagle	Nils T. Kjosnes	Skarodden 18, 7580 Selbu	99619090	nilkjo@outlook.com
	Stein Aasheim	Mebondvegen 27D, 7580 Selbu	48092094	avlssraadet@tjiermedalen.no
	Bjørn Einar Halvorsen	Klypaveien 18, 1890 Rakkestad	95520907	bj.halvorsen@hotmail.com
Drever	Olav Helge Stemkjær	Tørmogata 33, 3920 Porsgrunn	97050529	stemkjar@sf-nett.no
	Kim Alund	Gravåsvegen 327, 2825 Gjøvik	90100483	kim-alund@hotmail.com
	Torbjørn Haugen	Paul Fjermstads Veg 14, 7052 Trondheim	90777865	torbjorn.haugen@vegvesen.no
Dunker	Per Ivar Gundersen	Hageveien 4, 3402 Lier	90149507	per.ivar.gundersen@lier.kommune.no
	Hans Christian Pedersen	Væretroa 2b, 7055 Ranheim	93466774	hchpede@online.no
	Vegar Sølvsberg	Åslendeveien 137, 2825 Gjøvik	95803628	vegar_soelvsberg@yahoo.no
Finskestøver	Vidar Gustavsen	Mølleveien 4, 3402 Lier	90064269	vidar.gustavsen@lier.kommune.no
	Daniel Nysveen Storengen	Svilosvegen 174, 2890 Etnedal	99546136	storengend@gmail.com
	Stian Midtsveen	Steinsrudmoen 21, 2920 Leira i Valdres	97411072	stian-mi@online.no
Haldenstøver	Line Merete Svarthe	Guinvegen 296, 7732 Steinkjer	41513910	line_svarthe@hotmail.com
	Erik Ringli	Eventyrveien 8, 2815 Gjøvik	99577844	ericring6@gmail.com
	Tore Bekkedal	Feiringveien 168, 2092 Minnesund	90069325	tore.bekkedal@outlook.com
Hamiltonstøver	Geir Raen	Svalandsveien 167, 4760 Birkeland	90918238	geirraen@live.no
	Svein Arne Holthe	Åsaringen 280, 7236 Hovin i Gauldal	92880503	svei-ho2@hotmail.com
	Sven Tore Kittilsen	Gregorius Dagssons Gate 6, 3746 Skien	99159941	sve-k@online.no
Hygenhund	Roger Bakkerud	Husløsveien 44, 1626 Manstad	95731726	r.bakkerud@heiro.no
	Kenneth Gundersen	Bjøllandsv 222, 4519 Holum	94505979	akgund66@outlook.com
	Fred Øivind Øiestad	Sundåsveien 10, 1816 Skiptvet	99796621	f.reddi.4@hotmail.com
Luzernerstøver	Marcus Frandsen	Øvre Eigeland 19, 4520 Lindesnes	40533246	marcusef8@hotmail.com
	Kristoffer Sundtveten	Lørenvegen 20, 1923 Sørum	46783545	kristoffersundtveten@hotmail.com
	Arnt Georg Skeibrok	Gjerstadveien 1826, 4980 Gjerstad	99413030	m-skeibr@online.no
Schillerstøver	Trond Dokken	Kleivav. 155, 2630 Ringeby	48271861	trond@tdnodslakt.no
	Asbjørn Normann Kristensen	Henny Tanbergsvn 19, 3038 Drammen	98888885	asbnorkri@gmail.com
	Audun Bjørnstad	Biriveien 164, 2836 Biri	45844517	Audun1993@hotmail.com
Schweizerstøver	Marianne Rosenberg Grønvold	Veståsvegen 155, 2323 Ingeberg	97688493	marianne@norskhundeterapi.no
	Ole Ingolf Sigurd Saga	Fjalestadvegen 340, 3855 Treungen	90977050	oiss_ss@hotmail.com
	Kurt Arild Korsbøen	Hågenstadveien 27, 3057 Solbergelva	91652147	kurtarild63@gmail.com

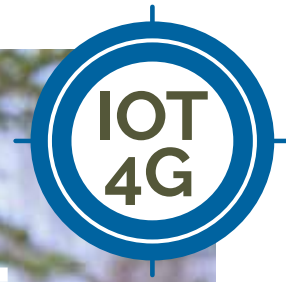

RETURADRESSE:
Birger Steen,
Gamleveien 56, 3612 Kongsberg

ØKONOMI ÉCONOMIQUE

STEGET

FORAN

Den nye senderen, Tracker Artemis, arbeider med både utprøvd og ny teknikk, GSM og NB-IoT. LTE-CAT M1 er en lavhastighets 4G-teknikk som innen kort tid får mye bedre ytelse enn hva GSM noensinne har hatt og som, for vår del, kommer til å erstatte teleoperatørens 2G og 3G.

Foruten denne framtidssikrede teknikken har vi gjort flere forbedringer, som f.eks. toveiskommunikasjon til hunden, løsfunksjon, økt batterikapasitet, mere effektiv strømforbruk, antennefunksjon, ergonomi, roamende IoT-SIM og ledlys.

Før en bedre og sikrere jakt i sammen, både i nåtid og framtid.

LAMPA

LØSFUNKSJONER

NB-IOT LTE-CAT M1

GPS/GLONASS

STØTTSIKKER

IP67

+55°C/-25°C

TOVEISKOMMUNIKASJON

TRACKER®
TEAM UP STAY UP

Vi ses i jakten eller PÅ facebook.no